

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,  
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം  
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാ  
പദ പാഠഃ (വാക്യ സംഹിത)

ദിനീയകാണ്ഡ

ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

**Notes:**

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site [www.vedavms.in](http://www.vedavms.in).

**Table of Contents**

**2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ**

**സംഹിതാം ദ്വിതീയകാണ്ഡം 3**

**2.6 ദ്വിതീയകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ -**

**അവശിഷ്ടകർമാഭിധാനം.....3**

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,  
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം  
— —

## 2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

### സംഹിതാം പദ പാഠേ ദ്വിതീയം കാണ്ഡം

#### 2.6 ദ്വിതീയകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ - അവശിഷ്ടകർമാദിധാനം

##### 2.6.1.1

സമീധോ യജതി വസന്തമേവർതൂനാമവ് രുന്ധേ തന്തൂനപാതം  
യജതി ഗ്രീഷ്മമേവാവ് രുന്ധ ഇധോ യജതി വർഷാ ഏവാവ്  
രുന്ധേ ബർഹിർ യജതി ശരദമേവാവ് രുന്ധേ സ്വാഹാകാരം  
യജതി ഹേമന്തമേവാവ് രുന്ധേ തസ്മാദ് സ്വാഹാകൃതാ ഹേമൻ  
പശവോഽവ സീദന്തി സമീധോ യജത്യുഷസ് ഏവ  
ദേവതാനാമവ് രുന്ധേ തന്തൂനപാതം യജതി യജ്ഞമേവാവ്  
രുന്ധ - [ ] 1

##### 2.6.1.1 - Padam

സമീധ ഇതി സം - ഇധഃ । യജതി । വസന്തം । ഏവ ।  
ഋതൂനാം । അവേതി । രുന്ധേ ।  
തന്തൂനപാതമിതി തന്തൂ - നപാതം । യജതി । ഗ്രീഷ്മം । ഏവ ।

അവേതി | രുന്ധേ | ഇഡഃ | യജതി | വർഷാഃ | ഏവ |  
 അവേതി | രുന്ധേ | ബർഹിഃ | യജതി | ശരദം | ഏവ |  
 അവേതി | രുന്ധേ | സ്വാഹാകാരമിതി സ്വാഹാ - കാരം |  
 യജതി | ഹേമന്തം | ഏവ | അവേതി | രുന്ധേ | തസ്മാത് |  
 സ്വാഹാകൃതാ ഇതി സ്വാഹാ - കൃതാഃ | ഹേമന് | പശവഃ |  
 അവേതി | സീദന്തി | സമിധ ഇതി സം - ഇധഃ | യജതി |  
 ഉഷസഃ | ഏവ | ദേവതാനാം | അവേതി | രുന്ധേ |  
 തന്മൂനപാതമിതി തന്മൂ-നപാതം | യജതി | യജ്ഞം | ഏവ |  
 അവേതി | രുന്ധേ | 1 (50)

### 2.6.1.2

ഇഡോ യജതി പശൂനേവാവ രുന്ധേ ബർഹിർ യജതി  
 പ്രജാമേവാവ രുന്ധേ സമാനയത ഉപഭൃതസ്തേജോ വാ ആജ്യം  
 പ്രജാ ബർഹിഃ പ്രജാസ്തേവ തേജോ ദധാതി സ്വാഹാകാരം  
 യജതി വാചമേവാവ രുന്ധേ ദശ സം പഭൃന്തേ ദശാക്ഷരാ  
 വിരാഡന്നം വിരാഡ് വിരാജൈ വാന്നാഭൃമവ രുന്ധേ  
 സമിധോ യജത്യസ്മിന്നേവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി  
 തന്മൂനപാതം യജതി - [ ] 2

### 2.6.1.2 - Padam

ഇ॒ധഃ | യ॒ജതി॑ | പ॒ശുൻ | ഏ॒വ | അ॒വേതി॑ | രു॒ന്ധേ |  
 ബ॒ർഹിഃ | യ॒ജതി॑ | പ്ര॒ജാമി॑തി പ്ര - ജാം | ഏ॒വ | അ॒വേതി॑ |  
 രു॒ന്ധേ | സ॒മാന॑യത ഇതി॑ സം - ആ॒നയ॑തേ | ഉ॒പഭൃ॑ത  
 ഇ॒ത്യുപ॑ - ഭൃ॒തഃ | തേ॒ജഃ | വൈ | ആ॒ജ്യം | പ്ര॒ജാ ഇതി॑  
 പ്ര - ജാഃ | ബ॒ർഹിഃ | പ്ര॒ജാസി॑തി പ്ര - ജാ॒സു | ഏ॒വ |  
 തേ॒ജഃ | ദധാ॑തി | സ്വാ॒ഹാകാ॑രമിതി॑ സ്വാ॒ഹാ - കാ॒രം |  
 യ॒ജതി॑ | വാ॒ചം | ഏ॒വ | അ॒വേതി॑ | രു॒ന്ധേ | ദശ॑ | സ॒മിതി॑ |  
 പ॒ഭൃന്തേ॑ | ദശാ॑ക്ഷരേതി॑ ദശ॑ - അ॒ക്ഷരാ॑ | വി॒രാഡി॑തി  
 വി - രാട് | അ॒ന്നം | വി॒രാഡി॑തി വി - രാട് | വി॒രാജേ॑തി  
 വി - രാജാ॑ | ഏ॒വ | അ॒ന്നാഭൃ॑മിത്യു॒ന്ന - അ॒ഭ്യം | അ॒വേതി॑ |  
 രു॒ന്ധേ | സ॒മിധ॑ ഇതി॑ സം - ഇ॒ധഃ | യ॒ജതി॑ | അ॒സ്ഥി॑ന് |  
 ഏ॒വ | ലോ॒കേ | പ്ര॒തീതി॑ | തി॒ഷ്ഠതി॑ | ത॒ന്നുന॑പാ॒തമി॑തി  
 ത॒ന്നു - ന॑പാ॒തം | യ॒ജതി॑ | 2 (50)

### 2.6.1.3

യ॒ജ്ഞേ॑ ഏ॒വാന്ത॑രിക്ഷേ പ്ര॒തി തി॒ഷ്ഠതീ॑ധോ യ॒ജതി॑ പ॒ശുഷ്ഠേ॑വ  
 പ്ര॒തിതി॑ഷ്ഠതി ബ॒ർഹിർ യ॒ജതി॑ യ॒ ഏ॒വ ദേ॒വയാ॑നാഃ  
 പ॒ൻമാ॑നസ്തേ॒ഷ്ഠേവ॑ പ്ര॒തിതി॑ഷ്ഠതി സ്വാ॒ഹാകാ॑രം യ॒ജതി॑  
 സു॒വർഗ॑ ഏ॒വ ലോ॒കേ പ്ര॒തി തി॒ഷ്ഠത്യേ॒താവ॑ന്തോ വൈ

ദേ॒വലോ॒കാസ്മൈ॑ഷ്വ॒വ യ॑മാപൂ॒ർവം॑ പ്ര॒തീതി॑ഷ്ഠതി ദേ॒വാസു॑രാ  
ഏ॒ഷു ലോ॒കേഷ്വ॑സ്തീ॒ധന്ത॑ തേ ദേ॒വാഃ പ്ര॑യാ॒ജൈരേ॒ഭ്യോ  
ലോ॒കേഭ്യോ॑ ഽസു॒രാൻ പ്രാ॑നു॒ദന്ത॑ തത് പ്ര॒യാജാ॑നാം - [ ] 3

### 2.6.1.3 - Padam

യ॒ജ്ഞേ॑ । ഏ॒വ । അ॒ന്തരീ॑ക്ഷേ । പ്ര॒തീതി॑ । തി॒ഷ്ഠതി॑ । ഇ॒ധഃ ।  
യ॒ജ്ഞതി॑ । പ॒ശുഷു॑ । ഏ॒വ । പ്ര॒തീതി॑ । തി॒ഷ്ഠതി॑ । ബ॒ർഹിഃ॑ ।  
യ॒ജ്ഞതി॑ । യേ॒ । ഏ॒വ । ദേ॒വയാ॑നാ ഇ॒തി ദേ॒വ - യാ॑നാം ।  
പ॒ത്മാനഃ॑ । തേ॒ഷു । ഏ॒വ । പ്ര॒തീതി॑ । തി॒ഷ്ഠതി॑ ।  
സ്വാ॒ഹാകാ॑രമിതി സ്വാ॒ഹാ - കാ॑രം । യ॒ജ്ഞതി॑ । സു॒വർഗ്ഗ  
ഇ॒തി സു॒വഃ - ഗേ॑ । ഏ॒വ । ലോ॒കേ । പ്ര॒തീതി॑ । തി॒ഷ്ഠതി॑ ।  
ഏ॒താവ॑ന്തഃ । വൈ॒ । ദേ॒വലോ॒കാ ഇ॒തി ദേ॒വ - ലോ॒കാഃ ।  
തേ॒ഷു । ഏ॒വ । യ॑മാപൂ॒ർവമി॑തി യ॑മാ - പൂ॒ർവം । പ്ര॒തീതി॑ ।  
തി॒ഷ്ഠതി॑ । ദേ॒വാസു॑രാ ഇ॒തി ദേ॒വ - അ॒സുരാഃ॑ । ഏ॒ഷു ।  
ലോ॒കേഷു॑ । അ॒സ്തീ॒ധന്ത॑ । തേ॒ । ദേ॒വാഃ । പ്ര॑യാ॒ജൈരി॑തി  
പ്ര - യാ॒ജൈഃ॑ । ഏ॒ഭ്യഃ । ലോ॒കേഭ്യഃ॑ । അ॒സുരാ॑ൻ । പ്രേ॒തി ।  
അ॒നുദ॑ന്ത । തത് । പ്ര॒യാജാ॑നാമിതി പ്ര - യാ॒ജാ॑നാം । 3 (50)

### 2.6.1.4

പ്രയാജതാം യസ്യൈവം വിദുഷഃ പ്രയാജാ ഇജ്യന്തേ  
 പ്രേഷ്യോ ലോകേഷ്യോ ഭാത്യവ്യാന്നുദതേ ഓക്രാമം  
 ജുഹോത്യഭിജിത്യൈ യോ വൈ പ്രയാജാനാം മിമൂനം വേദ  
 പ്ര പ്രജയാ പശുഭിർ മിമൂനൈർ ജായതേ സമീധോ ബഹീരിവ  
 യജതി തന്നുനപാതമേകമിവ മിമൂനം തദിധോ ബഹീരിവ  
 യജതി ബർഹിരേകമിവ മിമൂനം തദേതദൈ പ്രയാജാനാം  
 മിമൂനം യ ഏവം വേദ പ്ര - [ ] 4

### 2.6.1.4 - Padam

പ്രയാജതാമിതി പ്രയാജ - താം । യസ്യ । ഏവം । വിദുഷഃ ।  
 പ്രയാജാ ഇതി പ്ര - യാജാഃ । ഇജ്യന്തേ । പ്രേഷ്യഃ ।  
 ലോകേഷ്യഃ । ഭാത്യവ്യാൻ । നുദതേ ।  
 അഭിക്രാമിത്യഭി - ക്രാമം । ജുഹോതി । അഭിജിത്യാ  
 ഇത്യഭി - ജിത്യൈ । യഃ । വൈ । പ്രയാജാനാമിതി  
 പ്ര - യാജാനാം । മിമൂനം । വേദ । പ്രേതി । പ്രജയേതി  
 പ്ര - ജയാ । പശുഭിരിതി പശു - ഭിഃ । മിമൂനൈഃ । ജായതേ ।  
 സമീധ ഇതി സം - ധഃ । ബഹീഃ । ഇവ । യജതി ।  
 തന്നുനപാതമിതി തന്നു - നപാതം । ഏകം । ഇവ । മിമൂനം ।  
 തത് । ഇധഃ । ബഹീഃ । ഇവ । യജതി । ബർഹിഃ । ഏകം ।

ഇ॒വ । മി॒മു॒നം । തത് । ഏ॒തത് । വൈ । പ്ര॒യാ॒ജാ॒നാ॒മി॒തി  
 പ്ര - യാ॒ജാ॒നാം । മി॒മു॒നം । യഃ । ഏ॒വം ।  
 വേദ॑ । പ്രേ॒തി । 4 (50)

### 2.6.1.5

പ്ര॒ജയാ॑ പ॒ശു॒ഭിർ മി॒മു॒നൈർ ജാ॑യതേ ദേ॒വാനാ॑ം ധ്വാ॒ അ॒നി॒ഷ്ടാ  
 ദേ॒വതാ॑ ആ॒സന്ന॑മാ॒സുരാ॑ യ॒ജ്ഞമ॑ജി॒ഷ്യാം സ॒ന്തേ തേ ദേ॒വാ  
 ഗായ॑ത്രിം ധ്വൗ॒ഹൻ പ॒ഞ്ചാ॑ക്ഷരാ॒ണി പ്രാ॒ചീ॒നാനി॑ ത്രീ॒ണി  
 പ്ര॒തീ॒ചീ॒നാനി॑ തതോ॒ വർമ॑ യ॒ജ്ഞായാ॑ഭ॒വദ് വർമ॑ യ॒ജമാ॑നായ  
 യത് പ്ര॒യാ॒ജാ॒നു॒യാ॒ജാ ഇ॒ജ്യ॑ന്തേ വർ॒മൈവ॑ തദ് യ॒ജ്ഞായ॑  
 ക്രിയ॑തേ വർമ॑ യ॒ജമാ॑നായ ഭ്രാ॒തൃ॒വ്യാഭി॑ഭൂ॒ത്യൈ തസ്താ॑ദ്-  
 വരും॑ പൂ॒രസ്താ॑ദ്-വർഷീ॒യഃ പ॒ശ്യാ॒ദ്ധ്വസീ॑യോ ദേ॒വാ  
 വൈ പു॒രാ ര॒ക്ഷോ॑ഭ്യ - [ ] 5

### 2.6.1.5 - Padam

പ്ര॒ജയേ॑തി പ്ര - ജയാ॑ । പ॒ശു॒ഭിരി॑തി പ॒ശു-ഭിഃ । മി॒മു॒നൈഃ ।  
 ജാ॑യതേ । ദേ॒വാനാ॑ം । വൈ । അ॒നി॒ഷ്ടാഃ । ദേ॒വതാഃ ।  
 ആ॒സന്ന॑ । അ॒ഥ । അ॒സുരാഃ । യ॒ജ്ഞം । അ॒ജി॒ഷ്യാം സ॒ന്തഃ ।  
 തേ । ദേ॒വാഃ । ഗായ॑ത്രിം । വീ॒തി । ഔ॒ഹൻ । പ॒ഞ്ച ।  
 അ॒ക്ഷരാ॑ണി । പ്രാ॒ചീ॒നാനി॑ । ത്രീ॒ണി । പ്ര॒തീ॒ചീ॒നാനി॑ ।  
 തതഃ॑ । വർമ॑ । യ॒ജ്ഞായ॑ । അ॒ഭ॒വത് । വർമ॑ । യ॒ജമാ॑നായ ।



യത് പ്രയാജാനുയാജാ ഇതി പ്രയാജ - അനുയാജാഃ ।  
ഇജ്യന്തേ । വർമ । ഏവ । തത് । യജ്ഞായ । ക്രിയതേ । വർമ ।  
യജമാനായ । ദ്രാത്യവ്യാഭിഭൂത്യാ ഇതി  
ദ്രാത്യവ്യ - അഭിഭൂത്യൈ । തസ്മാത് । വർമം । പുരസ്താത് ।  
വർഷീയഃ । പശ്യാത് । ഹസീയഃ । ദേവാഃ । വൈ । പുരാ ।  
രക്ഷാഭ്യ ഇതി രക്ഷഃ - ഭ്യഃ । 5 (50)

### 2.6.1.6

ഇതി സ്വാഹാകാരേണ പ്രയാജേഷു യജ്ഞം സൗസ്ഥാപ്യ  
മപശ്യൻ തൗ സ്വാഹാകാരേണ പ്രയാജേഷു സമസ്ഥാപയൻ  
വി വാ ഏതദ്-യജ്ഞം ഛിന്ദന്തി യഥ് സ്വാഹാകാരേണ  
പ്രയാജേഷു സൗസ്ഥാപയന്തി പ്രയാജാനിഷ്ടാ ഹവീഷ്യഭി  
ഛാരയതി യജ്ഞസ്യ സംതത്യാ അഥോ ഹവീരേവാകരഥോ  
യഥാപൂർവമുപൈതി പിതാ വൈ പ്രയാജാഃ പ്രജാസനുയാജാ  
യത് പ്രയാജാനിഷ്ടാ ഹവീഷ്യഭിഛാരയതി പിതൈവ തത്  
പുത്രേണ സാധാരണം - [ ] 6

### 2.6.1.6 - Padam

ഇതി । സ്വാഹാകാരേണേതി സ്വാഹാ - കാരേണ ।  
പ്രയാജേഷിതി പ്ര - യാജേഷു । യജ്ഞം ।

സൗസ്ഥാപ്യമിതി സം - സ്ഥാപ്യം । അപശ്യൻ । തം ।  
 സ്വാഹാകാരേണേതി സ്വാഹാ - കാരേണ । പ്രയാജേഷിതി  
 പ്ര - യാജേഷു । സമിതി । അസ്ഥാപയൻ । വീതി । വൈ ।  
 ഏതത് । യജ്ഞം । ഛിന്ദന്തി । യത് । സ്വാഹാകാരേണേതി  
 സ്വാഹാ - കാരേണ । പ്രയാജേഷിതി പ്ര - യാജേഷു ।  
 സൗസ്ഥാപയന്തിതി സം - സ്ഥാപയന്തി । പ്രയാജാനിതി  
 പ്ര - യാജാൻ । ഇഷ്ടാ । ഹവീഷ്വി । അഭിതി । ഘാരയതി ।  
 യജ്ഞസ്യ । സംതത്യാ ഇതി സം - തതൈത്യ । അഥോ ഇതി ।  
 ഹവിഃ । ഏവ । അകഃ । അഥോ ഇതി । യഥാപൂർവമിതി  
 യഥാ - പൂർവം । ഉപേതി । ഏതി । പിതാ । വൈ । പ്രയാജാ  
 ഇതി പ്ര - യാജാഃ । പ്രജേതി പ്ര - ജാ । അനുയാജാ  
 ഇത്യനു - യാജാഃ । യത് । പ്രയാജാനിതി പ്ര - യാജാൻ ।  
 ഇഷ്ടാ । ഹവീഷ്വി । അഭിഘാരയതീത്യഭി - ഘാരയതി ।  
 പിതാ । ഏവ । തത് । പുത്രേണ । സാധാരണം । 6 (50)

### 2.6.1.7

കുരുതേ തസ്താദാഹുർയശ്ചൈവം വേദ യശ്ച ന കഥാ  
 പുത്രസ്യ കേവലം കഥാ സാധാരണം പിതൂരിത്യസ്കന്നമേവ  
 തദ്യത് പ്രയാജേഷിഷ്ടേഷു സ്കന്തി ഗായത്രേവ തേന ഗർഭം

ധത്തേ॑ സാ॒ പ്ര॒ജാം പ॒ശുൻ യജമാ॑നായ പ്ര॒ജന॑യതി । 7

### 2.6.1.7 - Padam

കു॒രുതേ॑ । തസ്താ॑ത് । ആ॒ഹുഃ । യഃ । ച॑ । ഏ॒വം । വേദ॑ । യഃ ।  
 ച॑ । ന॑ । ക॒മാ । പു॒ത്രസ്യ॑ । കേ॒വലം॑ । ക॒മാ । സാ॒ധാ॒രണം॑ ।  
 പി॒തൃഃ । ഇ॒തി । അ॒സ്തന്നം॑ । ഏ॒വ । തത് । യത് ।  
 പ്ര॒യാജേ॑ഷിതി പ്ര - യാജേ॑ഷു । ഇ॒ഷ്ടേഷു॑ । സ്ത॒ന്തി ।  
 ഗാ॒യ॒ത്രി । ഏ॒വ । തേ॑ന । ഗർഭം॑ । ധ॒ത്തേ॑ । സാ॒ । പ്ര॒ജാ॒മിതി॑  
 പ്ര - ജാം॑ । പ॒ശുൻ । യജമാ॑നായ । പ്രേ॒തി । ജ॒ന॒യതി॑ । 7 (35)

(യജതി॑ യജ്ഞാ॑മേവാ॑വ രു॒ന്ധേ - ത॒നു॒ന॒പാ॑തം യജതി॑ -  
 പ്ര॒യാജാ॑നാ - മേ॒വം വേദ॑ പ്ര - ര॒ക്ഷോ॑ഭ്യഃ - സാ॒ധാ॒രണം॑ -  
 പഞ്ച॑ത്രിശ്ശ്ച ) (A1)

### 2.6.2.1

ച॒ക്ഷു॒ഷീ വാ ഏ॒തേ യ॒ജ്ഞ॑സ്യ യദാ॑ജ്യദാ॒ഗൗ യദാ॑ജ്യദാ॒ഗൗ  
 യജ॑തി ച॒ക്ഷു॒ഷീ ഏ॒വ തദ്-യ॒ജ്ഞ॑സ്യ പ്ര॒തി ദ॒ധാതി॑  
 പൂർ॒വാർധേ॑ ജു॒ഹോതി॑ തസ്താ॑ത് പൂർ॒വാർധേ॑ ച॒ക്ഷു॒ഷീ  
 പ്ര॒ബാ॒ഹുഗ്-ജു॒ഹോതി॑ തസ്താ॑ത് പ്ര॒ബാ॒ഹുക് ച॒ക്ഷു॒ഷീ  
 ദേ॒വലോ॑കം വാ അ॒ഗ്നി॒നാ യജമാ॑നോ॒ഽനു പ॒ശ്യതി॑

പിതൃലോകൗ സോമേനോത്തരാർയേ ഹഗയേ ജുഹോതി  
 ദക്ഷിണാർയേ സോമായൈവമിവ ഹീമൗ ലോകാവനയോർ  
 ലോകയോരനുഖ്യാത്യൈ രാജാനൗ വാ ഏതൗ

ദേവതാനാം - [ ] 8

### 2.6.2.1 - Pādam

ചക്ഷുഷീ ഇതി । വൈ । ഏതേ ഇതി । യജ്ഞസ്യ । യത് ।  
 ആജ്യഭാഗവിത്യാജ്യ - ഭാഗൗ । യത് ।  
 ആജ്യഭാഗവിത്യാജ്യ - ഭാഗൗ । യജ്ഞി । ചക്ഷുഷീ ഇതി ।  
 ഏവ । തത് । യജ്ഞസ്യ । പ്രതീതി । ദധാതി । പൂർവാർയ  
 ഇതി പൂർവ - അർയേ । ജുഹോതി । തസ്മാത് । പൂർവാർയ  
 ഇതി പൂർവ - അർയേ । ചക്ഷുഷീ ഇതി । പ്രബാഹുഗിതി  
 പ്ര - ബാഹുക് । ജുഹോതി । തസ്മാത് । പ്രബാഹുഗിതി  
 പ്ര - ബാഹുക് । ചക്ഷുഷീ ഇതി । ദേവലോകമിതി  
 ദേവ - ലോകം । വൈ । അഗ്നിനാ । യജമാനഃ । അഗ്നിതി ।  
 പശ്യതി । പിതൃലോകമിതി പിതൃ - ലോകം । സോമേന ।  
 ഉത്തരാർയ ഇത്യുത്തര - അർയേ । അഗ്നയേ । ജുഹോതി ।  
 ദക്ഷിണാർയ ഇതി ദക്ഷിണ - അർയേ । സോമായ । ഏവം ।  
 ഇവ । ഹി । ഇമൗ । ലോകൗ । അനയോഃ । ലോകയോഃ ।  
 അനുഖ്യാത്യാ ഇത്യനു - ഖ്യാത്യൈ । രാജാനൗ । വൈ ।

ഏതൗ । ദേവതാനാം । 8 (50)

### 2.6.2.2

യദഗ്നീഷോമാവന്തരാ ദേവതാ ഇജ്യേതേ ദേവതാനാം  
 വിധൂത്യൈ തസ്മാദ്-രാജ്ഞാ മനുഷ്യാ വിധൂതാ  
 ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി കിം തദ്-യജ്ഞേ യജമാനഃ കുരുതേ  
 യേനാനൃതോദതശ്ച പശൂൻ ദാധാ-രോദയതോദത-  
 ശ്ചേത്യുച-മനുച്യാ ഷജ്യദാഗസ്യ ജുഷാണേന യജതി  
 തേനാനൃതോദതോ ദാധാരർചമനുച്യ ഹവിഷ ജുചാ യജതി  
 തേനോദയതോദതോ ദാധാര മുർധന്വതീ പുരോഽനുവാക്യാ  
 ഭവതി മുർധാന്മേവൈനഃ സമാനാനാം കരോതി - [ ] 9

### 2.6.2.2 - Padam

യത് । അഗ്നീഷോമാവിത്യഗ്നീ - സോമൗ । അന്തരാ ।  
 ദേവതാഃ । ഇജ്യേതേ ഇതി । ദേവതാനാം । വിധൂത്യാ ഇതി  
 വി - ധൂത്യൈ । തസ്മാത് । രാജ്ഞാ । മനുഷ്യാഃ ।  
 വിധൂതാ ഇതി വി - ധൂതാഃ । ബ്രഹ്മവാദിന ഇതി  
 ബ്രഹ്മ - വാദിനഃ । വദന്തി । കിം । തത് । യജ്ഞേ । യജമാനഃ ।  
 കുരുതേ । യേന । അനൃതോദത ഇത്യനൃതഃ - ദതഃ । ച ।  
 പശൂൻ । ദാധാര । ഉദയതോദത ഇത്യുദയതഃ - ദതഃ । ച ।  
 ഇതി । ജുചം । അനുച്യേത്യനു - ഉച്യ ।

ആജ്യഭാഗസ്യേത്യാജ്യ - ഭാഗസ്യ | ജുഷാണേന | യജതി |  
 തേന | അന്യതോദത ഇത്യന്യതഃ - ദതഃ | ദാധാര | ഋചം |  
 അനുചേത്യനു - ഉച്യ | ഹവിഷഃ | ഋചാ | യജതി | തേന |  
 ഉദയതോദത ഇത്യുദയതഃ - ദതഃ | ദാധാര | മുര്യന്വതീതി  
 മുര്യന് - വതീ | പുരോനുവാക്യേതി പുരഃ-അനുവാക്യാ |  
 ഭവതി | മുര്യാനം | ഏവ | ഏനം | സമാനാനാം |

കരോതി | 9 (50)

### 2.6.2.3

നിയുത്വത്യാ യജതി ഭ്രാതൃവ്യസ്യൈവ പശൂൻ നി യുവതേ  
 കേശിനഃ ഹ ദാർഭ്യം കേശീ സാത്യകാമിരുവാച സപ്തപദാം  
 തേ ശകരീഃ ശോ യജേത പ്രയോക്താസേ യസ്യൈ  
 വീര്യേണ പ്ര ജാതാൻ ഭ്രാതൃവ്യാന്നുദതേ പ്രതി  
 ജനിഷ്യമാണാൻ യസ്യൈ വീര്യേണോദയോർ ലോകയോർ-  
 ജ്യോതിർധത്തേ യസ്യൈ വീര്യേണ പൂർവാർധേനാനന്ധാൻ  
 ഭൂനക്തി ജഘനാർധേന ധേനുരിതി പുരസ്താപ്തക്ഷമാ  
 പുരോഽനുവാക്യാ ഭവതി ജാതാനേവ ഭ്രാതൃവ്യാൻ  
 പ്രണുദത ഉപരിഷ്ടാപ്തക്ഷമാ - [ ] 10

### 2.6.2.3 - Padam

നി॒യു॒ത്വ॒ത്യേ॒തി॒ നി॒ - യു॒ത്വ॒ത്യാ॒ । യ॒ജ॒തി॒ । ഭ്രാ॒തൃ॒വൃ॒സ്യ॒ ।  
 ഏ॒വ॒ । പ॒ശു॒ൻ॒ । നീ॒തി॒ । യു॒വ॒തേ॒ । കേ॒ശി॒നം॑ । ഹ॒ । ദാ॒ർഭ്യം॑ ।  
 കേ॒ശീ॒ । സാ॒ത്യ॒കാ॒മി॒രി॒തി॒ സാ॒ത്യ॒ - കാ॒മിഃ॑ । ഉ॒വാ॒ച॒ ।  
 സ॒പ്ത॒പ॒ദാ॒മി॒തി॒ സ॒പ്ത॒-പ॒ദാം॑ । തേ॒ । ശ॒ക॒വീ॒രീ॒ം । ശ॒വഃ॑ । യ॒ജ്ഞേ॑ ।  
 പ്ര॒യോ॒ക്താ॒സ॒ ഇ॒തി॒ പ്ര॒ - യോ॒ക്താ॒സേ॑ । യ॒സ്യൈ॑ ।  
 വീ॒ര്യേ॑ണ॒ । പ്രേ॒തി॒ । ജാ॒താൻ॑ । ഭ്രാ॒തൃ॒വൃ॒ഹൻ॑ । നൃ॒ദതേ॑ ।  
 പ്ര॒തീ॒തി॒ । ജ॒നി॒ഷ്ട॒മാ॒ണാൻ॑ । യ॒സ്യൈ॑ । വീ॒ര്യേ॑ണ॒ । ഉ॒ഭയോഃ॑ ।  
 ലോ॒കയോഃ॑ । ജ്യോ॒തിഃ॑ । ധ॒ത്തേ॑ । യ॒സ്യൈ॑ । വീ॒ര്യേ॑ണ॒ ।  
 പൂ॒ർവാ॒ർധേ॒നേ॒തി॒ പൂ॒ർവ॒ - അ॒ർധേ॑ന॒ । അ॒ന॒ധ്വാൻ॑ ।  
 ഭൃ॒ന്ന॒ക്തി॒ । ജ॒ഘ॒നാ॒ർധേ॒നേ॒തി॒ ജ॒ഘ॒ന॒ - അ॒ർധേ॑ന॒ । ധേ॒നുഃ॑ ।  
 ഇ॒തി॒ । പൂ॒ര॒സ്താ॒ല്ല്വ॒ക്ഷ്മേ॒തി॒ പൂ॒ര॒സ്താത്॑ - ല॒ക്ഷ്മാ॑ ।  
 പൂ॒രോ॒നു॒വാ॒ക്യേ॒തി॒ പൂ॒രഃ-അ॒നു॒വാ॒ക്യാ॑ । ഭ॒വ॒തി॒ । ജാ॒താൻ॑ ।  
 ഏ॒വ॒ । ഭ്രാ॒തൃ॒വൃ॒ഹൻ॑ । പ്രേ॒തി॒ । നൃ॒ദതേ॑ ।  
 ഉ॒പ॒രി॒ഷ്ടാ॒ല്ല്വ॒ക്ഷ്മേ॒ത്യു॒പ॒രി॒ഷ്ടാത്॑ - ല॒ക്ഷ്മാ॑ । 10 (50)

### 2.6.2.4

യാ॒ജ്യാ॒ ജ॒നി॒ഷ്ട॒മാ॒ണാ॒നേ॒വ॒ പ്ര॒തി॒നൃ॒ദതേ॑ പൂ॒ര॒സ്താ॒ല്ല്വ॒ക്ഷ്മാ॑  
 പൂ॒രോ॒നു॒വാ॒ക്യാ॑ ഭ॒വ॒ത്യ॒സ്മി॒ന്നേ॒വ॒ ലോ॒കേ॒ ജ്യോ॒തി॒ർധ॒ത്തേ॑  
 ഉ॒പ॒രി॒ഷ്ടാ॒ല്ല്വ॒ക്ഷ്മാ॑ യാ॒ജ്യാ॒സ്മു॒ഷ്മി॒ന്നേ॒വ॒ ലോ॒കേ॒ ജ്യോ॒തി॒ർധ॒ത്തേ॑

ജ്യോതിഷ്ണാവാസ്മാ ഇമൗ ലോകൗ ദിവതോ യ ഏവം വേദ  
 പുരസ്താല്യക്ഷ്മാ പുരോഽനുവാക്യാ ദിവതി തസ്താത് പുർവാർ  
 ധേനാനധ്വാൻ ഭൂനക്ത്യുപരിഷ്ടാല്യക്ഷ്മാ യാജ്യാ  
 തസ്താജ്ജഘനാർധേന ധേനുർയ ഏവം വേദ ഭൂക്ത  
 ഏനമേതൗ വജ്ര ആജ്യം വജ്ര ആജ്യഭാഗൗ - [ ] 11

#### 2.6.2.4 - Padam

യാജ്യാ । ജനിഷ്യമാണാൻ । ഏവ । പ്രതീതി । നൂദതേ ।  
 പുരസ്താല്യക്ഷ്മേതി പുരസ്താത് - ലക്ഷ്മാ ।  
 പുരോനുവാക്യേതി പുരഃ - അനുവാക്യാ । ദിവതി ।  
 അസ്മിന് । ഏവ । ലോകേ । ജ്യോതിഃ । ധത്തേ ।  
 ഉപരിഷ്ടാല്യക്ഷ്മേത്യുപരിഷ്ടാത് - ലക്ഷ്മാ । യാജ്യാ ।  
 അമൃഷ്മിന് । ഏവ । ലോകേ । ജ്യോതിഃ । ധത്തേ ।  
 ജ്യോതിഷ്ണൗ । അസ്മൈ । ഇമൗ । ലോകൗ । ദിവതഃ । യഃ ।  
 ഏവം । വേദ । പുരസ്താല്യക്ഷ്മേതി പുരസ്താത് - ലക്ഷ്മാ ।  
 പുരോനുവാക്യേതി പുരഃ-അനുവാക്യാ । ദിവതി । തസ്താത് ।  
 പുർവാർധേനേതി പുർവ - അർധേന । അനധ്വാൻ ।  
 ഭൂനക്തി । ഉപരിഷ്ടാല്യക്ഷ്മേത്യുപരിഷ്ടാത് - ലക്ഷ്മാ ।  
 യാജ്യാ । തസ്താത് । ജഘനാർധേനേതി ജഘന - അർധേന ।



ധേനുഃ | യഃ | ഏവം | വേദ | ഭുക്തഃ | ഏനം | ഏതൗ |  
 വജ്രഃ | ആജ്യം | വജ്രഃ |

ആജ്യഭാഗാവിത്യാജ്യ - ഭാഗൗ | 11 (50)

### 2.6.2.5

വജ്രോ വഷട്കാരസ്ത്രിവൃതമേവ വജ്രം സംഭൃത്യ  
 ഭ്രാതൃവ്യായ പ്ര ഹരത്യുച്ഛംബട്കാര-മപഗൂര്യ വഷട്കരോതി  
 സ്തൂത്യൈ ഗായത്രി പുരോഽനുവാക്യാ ഭവതി ത്രിഷ്ടുഗ് യാജ്യാ  
 ബ്രഹ്മണേവ ക്ഷത്രമന്താരം ഭയതി തസ്മാദ്ബ്രാഹ്മണോ മുഖ്യോ  
 മുഖ്യോ ഭവതി യ ഏവം വേദ പ്രവൈനം പുരോഽനുവാക്യാ  
 ഹ പ്രണയതി യാജ്യയാ ഗമയതി വഷട്കാരേണൈവൈനം  
 പുരോഽനുവാക്യാ ഭന്തേ പ്രയച്ഛതി യാജ്യയാ പ്രതി- [ ] 12

### 2.6.2.5 - Padam

വജ്രഃ | വഷട്കാര ഇതി വഷട് - കാരഃ | ത്രിവൃതമിതി  
 ത്രി - വൃതം | ഏവ | വജ്രം | സംഭൃത്യേതി സം - ഭൃത്യ |  
 ഭ്രാതൃവ്യായ | പ്രേതി | ഹരതി |  
 അച്ഛംബട്കാരമിത്യച്ഛംബട് - കാരം |  
 അപഗൂര്യേത്യപ - ഗൂര്യ | വഷട് | കരോതി | സ്തൂത്യൈ |  
 ഗായത്രി | പുരോഽനുവാക്യേതി പുരഃ - അനുവാക്യാ |  
 ഭവതി | ത്രിഷ്ടുഗ് | യാജ്യാ | ബ്രഹ്മണ് | ഏവ | ക്ഷത്രം |

അന്യാരംഭയതീത്യനു-ആരംഭയതി । തസ്മാത് । ബ്രാഹ്മണം ।  
 മുഖ്യഃ । മുഖ്യഃ । ഭവതി । യഃ । ഏവം । വേദ । പ്രേതി । ഏവ ।  
 ഏനം । പുരോനുവാക്യയേതി പുരഃ - അനുവാക്യയാ ।  
 ആഹ । പ്രേതി । നയതി । യാജ്യയാ । ഗമയതി ।  
 വഷ്ട്കാരേണേതി വഷ്ട് - കാരേണ । ഏതി । ഏവ । ഏനം ।  
 പുരോനുവാക്യയേതി പുരഃ - അനുവാക്യയാ । ദത്തേ ।  
 പ്രേതി । യച്ഛതി । യാജ്യയാ । പ്രതിതി । **12 (50)**

### 2.6.2.6

വഷ്ട്കാരേണ സ്ഥാപയതി ത്രിപദാ പുരോസനുവാക്യാ ഭവതി  
 ത്രയ ഇമേ ലോകാ ഏഷേവ ലോകേഷു പ്രതിതിഷ്ഠതി ചതുഷ്ഠദാ  
 യാജ്യാ ചതുഷ്ഠദ ഏവ പശൂനവ രൂന്ധേ ദൃക്ഷരോ  
 വഷ്ട്കാരോ ദ്വിപാദ്-യജമാനഃ പശുഷേവോപരിഷ്ഠാത്  
 പ്രതിതിഷ്ഠതി ഗായത്രി പുരോസനുവാക്യാ ഭവതി ത്രിഷ്ടുഗ്  
 യാജ്ഞേഷാ വൈ സപ്തപദാ ശകാരി യദാ ഏതയാ ദേവാ  
 അശിക്ഷൻ തദശക്നുവൻ യ ഏവം വേദ ശക്നോത്യേവ ( )  
 യച്ഛതി । **13**

### 2.6.2.6 - Padam

വഷ്ട്കാരേണേതി വഷ്ട് - കാരേണ । സ്ഥാപയതി ।  
 ത്രിപദേതി ത്രി - പദാ । പുരോസനുവാക്യേതി

പുരഃ - അനുവാക്യാ | ഭവതി | ത്രയഃ | ഇമേ | ലോകാഃ |  
 ഏഷു | ഏവ | ലോകേഷു | പ്രതീതി | തിഷ്ഠതി | ചതുഷ്ഠദേതി  
 ചതുഃ - പദാ | യാജ്യാ | ചതുഷ്ഠ ഇതി ചതുഃ - പദഃ | ഏവ |  
 പശൂൻ | അവേതി | രൂന്ധേ | ദ്വപുഷ്ഠര ഇതി ദി - അക്ഷരഃ |  
 വഷട്കാര ഇതി വഷട് - കാരഃ | ദിപാദിതി ദി - പാത് |  
 യജമാനഃ | പശുഷു | ഏവ | ഉപരിഷ്ഠാത് | പ്രതീതി |  
 തിഷ്ഠതി | ഗായത്രി |  
 പുരോനുവാക്യേതി പുരഃ-അനുവാക്യാ | ഭവതി | ത്രിഷ്ടുക് |  
 യാജ്യാ | ഏഷാ | വൈ | സപ്തപദേതി സപ്ത - പദാ | ശക്വരീ |  
 യത് | വൈ | ഏതയാ | ദേവാഃ | അശിക്ഷന് | തത് |  
 അശക്നുവന് | യഃ | ഏവം | വേദ | ശക്നോതി | ഏവ ( ) |  
 യത് | ശിക്ഷതി | 13 (52)

(ദേവതാനാം - കരോത്യു - പരിഷ്ഠാലക്ഷ്മാ - ഷഷ്ഠാഭാഗൗ -  
 പ്രതി - ശക്നോത്യേവ - ദേ ച ) (A2)

### 2.6.3.1

പ്രജാപതിർ ദേവേഭ്യോ യജ്ഞാൻ വ്യാദിശമ് സ  
 ആത്മന്നാജ്യമധത്ത തം ദേവാ അബ്രുവന്നേഷ വാവ യജ്ഞോ  
 യദാജ്യമപ്യേവ നോടത്രാസ്ഥിതി സോടബ്രവീദ്-യജാൻ വ  
 ആജ്യഭാഗാവുപ സ്തൂണാനദി ഘാരയാനിതി തസ്മാദ്-യജന്ത്യാ

-ജ്യഭാഗാവുപ സ്തുണന്ത്യഭി ഘാരയന്തി ബ്രഹ്മവാദിനോ  
 വദന്തി കസ്താമ് സത്യാദ്-യാതയാമാന്യന്യാനി ഹവീഃ-  
 ഷ്ടയാതയാമ-മാജ്യമിതി പ്രാജാപത്യ - [ ] 14

### 2.6.3.1 - Padam

പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ । ദേവേഭ്യഃ । യജ്ഞാൻ ।  
 വ്യാദിശദിതി വി - ആദിശത് । സഃ । ആത്മൻ । ആജ്യം ।  
 അധത്ത । തം । ദേവാഃ । അബ്രുവൻ । ഏഷഃ । വാവ ।  
 യജ്ഞഃ । യത് । ആജ്യം । അപീതി । ഏവ । നഃ । അത്ര ।  
 അസ്തു । ഇതി । സഃ । അബ്രവീത് । യജാൻ । വഃ ।  
 ആജ്യഭാഗാവിത്യാജ്യ - ഭാഗൗ । ഉപേതി । സ്തുണാൻ ।  
 അഭീതി । ഘാരയാൻ । ഇതി । തസ്താത് । യജന്തി ।  
 ആജ്യഭാഗാവിത്യാജ്യ - ഭാഗൗ । ഉപേതി । സ്തുണന്തി ।  
 അഭീതി । ഘാരയന്തി । ബ്രഹ്മവാദിന ഇതി ബ്രഹ്മ-വാദിനഃ ।  
 വദന്തി । കസ്താത് । സത്യാത് । യാതയാമാനീതി  
 യാത - യാമാനി । അന്യാനി । ഹവീഃഷി ।  
 അയാതയാമമിത്യയാത - യാമം । ആജ്യം । ഇതി ।  
 പ്രാജാപത്യമിതി പ്രാജാ - പത്യം । 14 (50)

### 2.6.3.2

-മിതി ബ്രൂയാദയാതയാമാ ഹി ദേവാനാം പ്രജാപതിരിതി  
 ഛന്ദാഽസി ദേവേഭ്യോഽപക്രാമൻ ന വോഽഭാഗാനി ഹവ്യം  
 വക്ഷ്യാമ ഇതി തേഭ്യ ഏത-ചതുരവത്ത-മധാരയൻ  
 പുരോഽനുവാക്യായൈ യാജ്യായൈ ദേവതായൈ  
 വഷട്കാരായ യച്ചതുരവത്തം ജുഹോതി ഛന്ദാഽസ്യേവ തത്  
 പ്രീണാതി താന്യസ്യ പ്രീതാനി ദേവേഭ്യോ ഹവ്യം  
 വഹന്ത്യങ്ഗിരസോ വാ ഇത ഉത്തമാഃ സുവർഗം ലോകമായൻ  
 തദ്യുഷയോ യജ്ഞവാസ്തവ്യവായൻ തേ - [ ] 15

### 2.6.3.2 - Padam

ഇതി । ബ്രൂയാത് । അയാതയാമേത്യയാത - യാമാ । ഹി ।  
 ദേവാനാം । പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ । ഇതി ।  
 ഛന്ദാഽസി । ദേവേഭ്യഃ । അപേതി । അക്രാമൻ । ന । വഃ ।  
 അഭാഗാനി । ഹവ്യം । വക്ഷ്യാമഃ । ഇതി । തേഭ്യഃ । ഏതത് ।  
 ചതുരവത്തമിതി ചതുഃ - അവത്തം । അധാരയൻ ।  
 പുരോഽനുവാക്യായാ ഇതി പുരഃ - അനുവാക്യായൈ ।  
 യാജ്യായൈ । ദേവതായൈ । വഷട്കാരായേതി  
 വഷട് - കാരായ । യത് । ചതുരവത്തമിതി ചതുഃ-അവത്തം ।

ജുഹോതി । ഛന്ദാഃസി । ഏവ । തത് । പ്രീണാതി । താനി ।  
 അസ്യ । പ്രീതാനി । ദേവേഭ്യഃ । ഹവ്യം । വഹന്തി ।  
 അങ്ഗീരസഃ । വൈ । ഇതഃ । ഉത്തമാ ഇത്യുത് - തമാഃ ।  
 സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം । ലോകം । ആയന് । തത് ।  
 ഋഷയഃ । യജ്ഞവാസ്തിതി യജ്ഞ - വാസ്തു ।  
 അഭ്യവായന്നിത്യഭി - അവായന് । തേ । **15 (50)**

### **2.6.3.3**

പശ്യൻ പുരോധാശം കൂർമം ഭൂതം സർപന്തം  
 തമബ്രൂവന്നിന്ദ്രായ ധ്രിയസ്വ ബൃഹസ്പതയേ ധ്രിയസ്വ  
 വിശ്വേഭ്യോ ദേവേഭ്യോ ധ്രിയസ്പേതി സ നാധ്രിയത  
 തമബ്രൂവന്നഗായേ ധ്രിയസ്പേതി സോഽഗായേഽധ്രിയത  
 യദാഗേയോഽഷ്ടാകപാലോഽമാവാസ്യായാം ച പൗർണ്ണമാസ്യാം  
 ചാച്യുതോ ഭവതി സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാഭിജിത്യൈ  
 തമബ്രൂവൻ കമാഽഹാസ്ഥാ ഇത്യനുപാകേതാ  
 ഭൂവമിത്യബ്രവീദ്-യമാഽക്ഷോഽനുപാകേതാ - [ ] **16**

### **2.6.3.3 - Padam**

അപശ്യന് । പുരോധാശം । കൂർമം । ഭൂതം । സർപന്തം ।  
 തം । അബ്രൂവന് । ഇന്ദ്രായ । ധ്രിയസ്വ । ബൃഹസ്പതയേ ।  
 ധ്രിയസ്വ । വിശ്വേഭ്യഃ । ദേവേഭ്യഃ । ധ്രിയസ്വ । ഇതി । സഃ ।

ന | അധ്രിയത | തം | അബ്രുവന് | അഗന്യേ | ധ്രിയസ്വ |  
ഇതി | സഃ | അഗന്യേ | അധ്രിയത | യത് | ആഗന്യഃ |  
അഷ്ടാകപാല ഇത്യഷ്ടാ - കപാലഃ |  
അമാവാस्याയാമിത്യമാ - വാस्याയാം | ച |  
പൗർണമാस्याമിതി പൗർണ - മാस्याം | ച | അച്യുതഃ |  
ഭവതി | സുവർഗസ്യേതി സുവഃ - ഗസ്യ | ലോകസ്യ |  
അഭിജിത്യാ ഇത്യഭി - ജിത്യൈ | തം | അബ്രുവന് | കഥാ |  
അഹാസ്ഥഃ | ഇതി | അനുപാക്ത ഇത്യനുപ - അക്തഃ |  
അഭൂവം | ഇതി | അബ്രവീത് | യഥാ | അക്ഷഃ |  
അനുപാക്ത ഇത്യനുപ - അക്തഃ | **16 (50)**

#### 2.6.3.4

വാർച്ചതേവമവാ ssരമിത്യുപരിഷ്ടാ-ഭഭ്യജ്യാധസ്താ-ദുപാനക്തി  
സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ടൈ സർവാണി കപാലാനുഭി  
പ്രഥയതി താവതഃ പുരോധാശാനമുഷിൻ ലോകേഭി ജയതി  
യോ വിദഗ്ധഃ സ നൈർഘതോ യോഽശൂതഃ സ രൗദ്രോ  
യഃ ശൂതഃ സ സഭേവസ്യസാദവിദഹതാ ശൂതംകൃത്യഃ  
സഭേവത്വായ ഭസ്മനാഭി വാസയതി തസ്താമാഽ സേനാസ്ഥി  
ഹന്നം വേദേനാഭി വാസയതി തസ്താത് - [ ] **17**

### 2.6.3.4 - Padam

അവാർച്ചതീത്യവ - ഋച്ചതി | ഏവം | അവേതി | ആരം |  
 ഇതി | ഉപരിഷ്ടാത് | അഭ്യജേത്യഭി - അജ്യ | അധസ്താത് |  
 ഉപേതി | അനക്തി | സുവർഗസ്യേതി സുവഃ - ഗസ്യ |  
 ലോകസ്യ | സമഷ്ട്യാ ഇതി സം - അഷ്ട്യ | സർവാണി |  
 കപാലാനി | അഭീതി | പ്രഥയതി | താവതഃ |  
 പുരോധാശാൻ | അമുഷ്മിൻ | ലോകേ | അഭീതി | ജയതി |  
 യഃ | വിദഗ്ധ ഇതി വി - ദഗ്ധഃ | സഃ |  
 നൈർഋത ഇതി നൈ-ഋതഃ | യഃ | അശൃതഃ | സഃ | രാദ്രഃ |  
 യഃ | ശൃതഃ | സഃ | സദേവ ഇതി സ - ദേവഃ | തസ്താത് |  
 അവിദഹതേത്യവി - ദഹതാ | ശൃതംകൃത്യ ഇതി  
 ശൃതം - കൃത്യഃ | സദേവതായേതി സദേവ - തായ |  
 ഭസ്മനാ | അഭീതി | വാസയതി | തസ്താത് | മാപ്സേൻ |  
 ആസ്ഥി | ഛന്നം | വേദേന | അഭീതി | വാസയതി |  
 തസ്താത് | 17 (50)

### 2.6.3.5

കേശൈഃ ശിരഃ ഛന്നം പ്രച്യുതം വാ ഏതദസ്താൻ  
 ലോകാദഗതം ദേവലോകം യച്ഛൃത്യ ഹവിരനഭിഘാരിത-  
 മഭിഘാര്യോദ്-വാസയതി ദേവത്രൈവേനദ്-ഗമയതി



യദ്യേകം കപാലം നശ്യേദേകോ മാസഃ സംവത്സരസ്യാൻ-  
 വേതഃ സ്യാദഥ യജമാനഃ പ്രമീയേത യദ് ദേവ നശ്യേതാം ദൗ  
 മാസൗ സംവത്സരസ്യാൻവേതൗ സ്യാതാമഥ യജമാനഃ  
 പ്രമീയേത സഞ്ഖ്യായോദ്-വാസയതി യജമാനസ്യ - [ ] 18

### 2.6.3.5 - Padam

കേശൈഃ | ശിരഃ | ഛന്നം | പ്രച്യുതമിതി പ്ര-ച്യുതം | വൈ |  
 ഏതത് | അസ്മാത് | ലോകാത് | അഗതം |  
 ദേവലോകമിതി ദേവ - ലോകം | യത് | ശൃതം | ഹവിഃ |  
 അനഭിഘോരിതമിത്യനഭി - ഘോരിതം |  
 അഭിഘോര്യേത്യഭി - ഘോര്യ | ഉദിതി | വാസയതി |  
 ദേവത്രേതി ദേവ - ത്രാ | ഏവ | ഏനത് | ഗമയതി | യദി |  
 ഏകം | കപാലം | നശ്യേത് | ഏകഃ | മാസഃ |  
 സംവത്സരസ്വേതി സം - വത്സരസ്യ | അനവേത  
 ഇത്യനവ - ഇതഃ | സ്യാത് | അഥ | യജമാനഃ | പ്രേതി |  
 മീയേത | യത് | ദേവ ഇതി | നശ്യേതാം | ദൗ | മാസൗ |  
 സംവത്സരസ്വേതി സം - വത്സരസ്യ |  
 അനവേതാവിത്യനവ - ഇതൗ | സ്യാതാം | അഥ | യജമാനഃ |  
 പ്രേതി | മീയേത | സംഖ്യായേതി സം - ഖ്യായ | ഉദിതി |

വാസയതി । യജമാനസ്യ । 18 (50)

### 2.6.3.6

ഗോപീമായ യദി നശ്യേദാശിനം ദികപാലം നിർവപേദ്  
 ദ്യാവാപൃഥിവ്യ-ഏകകപാലമശിനൗ വൈ ദേവാനാം ദിഷജൗ  
 താഭ്യാമേവാസ്മൈ ദേഷജം കരോതി ദ്യാവാപൃഥിവ്യ  
 ഏകകപാലോ ഭവത്യനയോർവാ ഏതന്നശ്യതി യന്നശ്യ-  
 ത്യനയോരേവൈനദ്-വിന്ദതി പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ । 19

### 2.6.3.6 - Padam

ഗോപീമായ । യദി । നശ്യേത് । ആശിനം । ദികപാലമിതി  
 ദി - കപാലം । നിരിതി । വപേത് । ദ്യാവാപൃഥിവ്യമിതി  
 ദ്യാവാ - പൃഥിവ്യം । ഏകകപാലമിത്യേക - കപാലം ।  
 അശിനൗ । വൈ । ദേവാനാം । ദിഷജൗ । താഭ്യാം । ഏവ ।  
 അസ്മൈ । ദേഷജം । കരോതി । ദ്യാവാപൃഥിവ്യ ഇതി  
 ദ്യാവാ - പൃഥിവ്യഃ । ഏകകപാല ഇത്യേക-കപാലഃ । ഭവതി ।  
 അനയോഃ । വൈ । ഏതത് । നശ്യതി । യത് । നശ്യതി ।  
 അനയോഃ । ഏവ । ഏനത് । വിന്ദതി । പ്രതിഷ്ഠിത്യാ ഇതി  
 പ്രതി - സ്ഥിത്യൈ । 19 (32)

(പ്രജാപത്യം - തേ - ടക്ഷോടനുപാക്കേതാ - വേദേനാഭി  
 വാസയതി തസ്മാദ് - യജമാനസ്യ - ദ്യാത്രിശ്ശ്ച) (A3)

#### 2.6.4.1

ദേവസ്യ ത്വാ സവിതുഃ പ്രസവ ഇതി സ്തഥാ ദത്തേ പ്രസൂത്യാ  
അശിനോർ ബാഹുദ്യാമിത്യാഹ-ശിനു ഹി ദേവാനാമധാര്യ  
ആസ്താം പുഷ്ണാ ഹസ്താദ്യാമിത്യാഹ യതൈ ശതഭൂഷിരസി  
വാനസ്തത്യോ ദിഷതോ വധ ഇത്യാഹ വജ്രമേവ തഥ് സഃ  
ശൃതി ഭ്രാതൃവ്യായ പ്രഹരിഷ്യന്ഥ് സ്തംബ യജുർ  
ഹരത്യേതാവതീ വൈ പൃഥിവീ യാവതീ വേദിസ്തസ്യാ  
ഏതാവത ഏവ ഭ്രാതൃവ്യം നിർഭജതി - [ ] 20

#### 2.6.4.1 - Padam

ദേവസ്യ । ത്വാ । സവിതുഃ । പ്രസവ ഇതി പ്ര-സവേ । ഇതി ।  
സ്തഥാ । ഏതി । ദത്തേ । പ്രസൂത്യാ ഇതി പ്ര - സൂതൈ ।  
അശിനോഃ । ബാഹുദ്യാമിതി ബാഹു-ദ്യാം । ഇതി । ആഹ ।  
അശിനു । ഹി । ദേവാനാം । അധാര്യ ഇതി । ആസ്താം ।  
പുഷ്ണഃ । ഹസ്താദ്യാം । ഇതി । ആഹ । യതൈ ।  
ശതഭൂഷിരിതി ശത - ഭൂഷിഃ । അസി । വാനസ്തത്യഃ ।  
ദിഷതഃ । വധഃ । ഇതി । ആഹ । വജ്രം । ഏവ । തത് ।  
സമിതി । ശൃതി । ഭ്രാതൃവ്യായ । പ്രഹരിഷ്യന്നിതി  
പ്ര - ഹരിഷ്യന് । സ്തംബയജുരിതി സ്തംബ-യജുഃ । ഹരതി ।  
ഏതാവതീ । വൈ । പൃഥിവീ । യാവതീ । വേദിഃ । തസ്യാഃ ।

ഏ॒താവ॑തഃ । ഏ॒വ । ഭ്രാ॒തൃ॑വ്യം । നി॒രിതി॑ । ഭജ॒തി । 20 (50)

#### 2.6.4.2

തസ്മാ॑ന്നാഭാ॒ഗം നിർഭജ॑ന്തി ത്രി॒ർഹ॑രതി ത്രയ॑ ഇ॒മേ ലോ॒കാഃ  
ഏ॒ഭ്യ ഏ॒വൈനം॑ ലോ॒കേഭ്യോ॑ നിർഭജ॑തി തു॒ഷ്ണീം ച॑തുർമ॒ഘ്  
ഹ॒രതൃ॑പരിമി॒താഭ॑വൈനം നിർഭജ॑ത്യുദ്ധ॒ന്തി യദേ॒വാസ്യാ॑  
അ॒മേധ്യം॑ തദ॒പ ഹ॑ന്ത്യുദ്ധ॒ന്തി തസ്മാ॑ദോ॒ഷധ॑യഃ പരാ॑ ഭവ॒ന്തി  
മൂ॒ലം ച॑രി॒ന്തി ഭ്രാ॒തൃ॑വ്യസ്യൈ॒വ മൂ॒ലം ച॑രി॒ന്തി  
പി॒തൃദേ॒വത്യാ॑തി॒വാതേ॑യതീം ഖ॒ന്തി പ്ര॒ജാപ॑തിനാ - [ ] 21

#### 2.6.4.2 - Padam

തസ്മാ॑ത് । ന । അ॒ഭാ॒ഗം । നി॒രിതി॑ । ഭജ॒ന്തി । ത്രിഃ । ഹ॒രതി॑ ।  
ത്രയഃ । ഇ॒മേ । ലോ॒കാഃ । ഏ॒ഭ്യഃ । ഏ॒വ । ഏ॒നം । ലോ॒കേഭ്യഃ ।  
നി॒രിതി॑ । ഭജ॒തി । തു॒ഷ്ണീം । ച॑തുർമ॒മം । ഹ॒രതി॑ ।  
അ॒പരി॑മി॒താദി॑ത്യപരി - മി॒താത് । ഏ॒വ । ഏ॒നം । നി॒രിതി॑ ।  
ഭജ॒തി । ഉ॒ദിതി॑ । ഹ॒ന്തി । യത് । ഏ॒വ । അ॒സ്യാഃ । അ॒മേധ്യം ।  
തത് । അ॒പേതി॑ । ഹ॒ന്തി । ഉ॒ദിതി॑ । ഹ॒ന്തി । തസ്മാ॑ത് ।  
ഓ॒ഷധ॑യഃ । പ॒രേതി॑ । ഭവ॒ന്തി । മൂ॒ലം । ച॑രി॒ന്തി ।  
ഭ്രാ॒തൃ॑വ്യസ്യ । ഏ॒വ । മൂ॒ലം । ച॑രി॒ന്തി । പി॒തൃദേ॒വത്യേ॑തി  
പി॒തൃ - ദേ॒വത്യാ॑ । അ॒തി॒വാതേ॑ത്യതി - വാ॒താ । ഇ॒യതീം ।  
ഖ॒ന്തി । പ്ര॒ജാപ॑തിനേ॒തി പ്ര॒ജാ - പ॑തിനാ । 21 (50)

### 2.6.4.3

യജ്ഞമുഖേന സംമിതാമാ പ്രതിഷ്ഠായൈ ഖനതി യജമാനമേവ  
 പ്രതിഷ്ഠാം ഗമയതി ദക്ഷിണതോ വർഷീയസീം കരോതി  
 ദേവയജനസ്യേവ രൂപമകഃ പുരീഷവതീം കരോതി പ്രജാഭവൈ  
 പശവഃ പുരീഷം പ്രജയൈവൈനം പശുഭിഃ പുരീഷവന്തം  
 കരോത്യുത്തരം പരിഗ്രാഹം പരി ഗൃഹ്ണാത്യേതാവതീ വൈ  
 പൃഥിവീ യാവതീ വേദിസ്തസ്യ ഏതാവത ഏവ ഭ്രാതൃവ്യം  
 നിർഭജ്യാത്ഥന ഉത്തരം പരിഗ്രാഹം പരിഗൃഹ്ണാതി  
 ക്രൂരിമവ വാ - [ ] 22

### 2.6.4.3 - Padam

യജ്ഞമുഖേനേതി യജ്ഞ - മുഖേന । സംമിതാമിതി  
 സം - മിതാം । ഏതി । പ്രതിഷ്ഠായാ ഇതി പ്രതി-സ്ഥായൈ ॥  
 ഖനതി । യജമാനം । ഏവ । പ്രതിഷ്ഠാമിതി പ്രതി - സ്ഥാം ।  
 ഗമയതി । ദക്ഷിണതഃ । വർഷീയസീം । കരോതി ।  
 ദേവയജനസ്യേതി ദേവ - യജനസ്യ । ഏവ । രൂപം । അകഃ ।  
 പുരീഷവതീമിതി പുരീഷ - വതീം । കരോതി । പ്രജേതി  
 പ്ര - ജാ । വൈ । പശവഃ । പുരീഷം । പ്രജയേതി പ്ര - ജയാ ॥  
 ഏവ । ഏനം । പശുഭിരിതി പശു - ഭിഃ । പുരീഷവന്തമിതി  
 പുരീഷ - വന്തം । കരോതി । ഉത്തരമിത്യുത് - തരം ।

പരിഗ്രാഹമിതി പരി - ഗ്രാഹം । പരീതി । ഗൃഹ്ണാതി ।  
 ഏതാവതീ । വൈ । പൃഥിവീ । യാവതീ । വേദിഃ । തസ്യാഃ ।  
 ഏതാവതഃ । ഏവ । ഭ്രാതൃവ്യം । നിർഭജ്യേതി നിഃ - ഭജ്യ ।  
 ആത്മനേ । ഉത്തരമിത്യുത് - തരം ।  
 പരിഗ്രാഹമിതി പരി - ഗ്രാഹം । പരീതി । ഗൃഹ്ണാതി ।  
 ക്രൂരം । ഇവ । വൈ । **22 (50)**

#### **2.6.4.4**

ഏതത് കരോതി യദ് വേദിം കരോതി ധാ അസി സ്വധാ  
 അസീതി യോയുപ്യതേ ശാന്തൈ പ്രോക്ഷണീരാ  
 സാദയത്യാപോ വൈ രക്ഷോഘ്നീ രക്ഷസാമപഹന്തൈ സ്തൃസ്യ  
 വർമ്മൻ സാദയതി യജ്ഞസ്യ സന്തന്തൈ യം ദിഷ്യാത്  
 തം ധ്യായേച്ചുചൈവൈനമർപയതി । **23**

#### **2.6.4.4 - Padam**

ഏതത് । കരോതി । യത് । വേദിം । കരോതി । ധാഃ । അസി ।  
 സ്വധേതി സ്വ - ധാ । അസി । ഇതി । യോയുപ്യതേ ।  
 ശാന്തൈ । പ്രോക്ഷണീരിതി പ്ര - ഉക്ഷണീഃ । ഏതി ।  
 സാദയതി । ആപഃ । വൈ । രക്ഷോഘ്നീരിതി രക്ഷഃ-ഘ്നീഃ ।  
 രക്ഷസാം । അപഹത്യാ ഇത്യപ - ഹന്തൈ । സ്തൃസ്യ ।  
 വർമ്മൻ । സാദയതി । യജ്ഞസ്യ । സംതന്താ ഇതി

സം - തതൈ॒ യം । ദി॒ഷ്യാ॒ത് । തം । ധ്യാ॒യേ॒ത് । ശു॒ചാ ।  
ഏ॒വ । ഏ॒നം । അ॒ർപ॒യ॒തി । 23 (33)

(ഭജതി - പ്രജാപതിനേ- വ വൈ - ത്രയസ്ത്രിശ്ശു) (A4)

### 2.6.5.1

ബ്ര॒ഹ്മ॒വാ॒ദി॒നോ॑ വ॒ദന്ത്യ॑ദ്ദി॒ർ ഹ॒വീ॒ഷി॑ പ്ര॒ൗക്ഷിഃ॑ കേ॒നാപ॑  
ഇ॒തി ബ്ര॒ഹ്മ॒ണേ॒തി ബ്രൂ॑യാദദ്ദി॒ർ ഹേ॒വ ഹ॒വീ॒ഷി॑  
പ്രോ॒ക്ഷ॒തി ബ്ര॒ഹ്മ॒ണാ॑പ ഇ॒ധ്യാ॒ബർ॑ഹിഃ പ്രോ॒ക്ഷ॒തി മേ॒ധ്യമേ॑  
വൈ॒നത് ക॑രോതി വേ॒ദിം പ്രോ॒ക്ഷ॒ത്യു॒ക്ഷാ വാ ഏ॒ഷാ  
ഽലോ॑മകാഽമേ॒ധ്യാ യദ്-വേ॒ദിർമേ॒ധ്യാ-മേ॒വൈനാ॑ം  
ക॑രോതി ദിവേ॒ ത്യാ॑ന്തരി॒ക്ഷായ॑ ത്യാ പൃ॒ഥിവ്യേ॑ ത്വേ॒തി  
ബർ॑ഹിരാ॒സാദൃ॑ പ്രോ - [ ] 24

### 2.6.5.1 - Padam

ബ്ര॒ഹ്മ॒വാ॒ദി॒ന ഇ॒തി ബ്ര॒ഹ്മ - വാ॒ദി॒നഃ । വ॒ദ॒ന്തി ।  
അദ്ദി॑രിത്യത് - ദിഃ । ഹ॒വീ॒ഷി॑ । പ്രേ॒തി । ഔ॒ക്ഷിഃ॑ । കേ॒ൻ ।  
അ॒പഃ । ഇ॒തി । ബ്ര॒ഹ്മ॒ണാ॑ । ഇ॒തി । ബ്രൂ॑യാത് ।  
അദ്ദി॑രിത്യത് - ദിഃ । ഹി । ഏ॒വ । ഹ॒വീ॒ഷി॑ । പ്രോ॒ക്ഷ॒തീ॒തി  
പ്ര - ഉ॒ക്ഷ॒തി । ബ്ര॒ഹ്മ॒ണാ॑ । അ॒പഃ ।  
ഇ॒ധ്യാ॒ബർ॑ഹിരിതീ॒ധ്യാ-ബർ॑ഹിഃ । പ്രേ॒തി । ഉ॒ക്ഷ॒തി । മേ॒ധ്യം ।

ഏവ | ഏനത് | കരോതി | വേദിം | പ്രേതി | ഉക്ഷതി |  
 ജക്ഷാ | വൈ | ഏഷാ | അലോമകാ | അമേധ്യാ | യത് |  
 വേദിഃ | മേധ്യാം | ഏവ | ഏനാം | കരോതി | ദിവേ | ത്വാ |  
 അന്തരീക്ഷായ | ത്വാ | പൃഥിവ്യൈ | ത്വാ | ഇതി | ബർഹിഃ |  
 ആസാഭ്യേത്യാ - സാഭ്യ | പ്രേതി | **24 (50)**

### 2.6.5.2

-ക്ഷത്യേഭ്യ ഏവൈനലോകേഭ്യഃ പ്രോക്ഷതി ക്രൂരമിവ വാ  
 ഏതത് കരോതി യത് ഖനത്യപോ നിനയതി ശാന്തൈ  
 പുരസ്താത് പ്രസ്തരം ഗൃഹ്ണാതി മുഖ്യമേവൈനം  
 കരോതീയന്തം ഗൃഹ്ണാതി പ്രജാപതിനാ യജ്ഞമുഖൈന  
 സംമിതം ബർഹിഃ സ്തൂണാതി പ്രജാ വൈ ബർഹിഃ പൃഥിവീ  
 വേദിഃ പ്രജാ ഏവ പൃഥിവ്യാം പ്രതി ഷോപയത്യന്തിദൃശ്ശം  
 സ്തൂണാതി പ്രജയൈവൈനം പശുഭിരന്തിദൃശ്ശം  
 കരോ - [ ] **25**

### 2.6.5.2 - Padam

ഉക്ഷതി | ഏഭ്യഃ | ഏവ | ഏനത് | ലോകേഭ്യഃ | പ്രേതി |  
 ഉക്ഷതി | ക്രൂരം | ഇവ | വൈ | ഏതത് | കരോതി | യത് |  
 ഖനതി | അപഃ | നീതി | നയതി | ശാന്തൈ | പുരസ്താത് |  
 പ്രസ്തരമിതി പ്ര - സ്തരം | ഗൃഹ്ണാതി | മുഖ്യം | ഏവ |



ഏ॒നം । ക॒രോ॒തി । ഇ॒യ॒ന്തം । ഗൃ॒ഹ്ണാ॒തി ।  
 പ്ര॒ജാപ॑തിനേതി പ്ര॒ജാ - പ॒തിനാ॑ ।  
 യ॒ജ്ഞ॑മുഖേനേതി യ॒ജ്ഞ-മു॒ഖേന॑ । സം॒മി॒ത॒മി॒തി  
 സം-മി॒തം । ബ॒ർഹിഃ । സ്തൃ॒ണാ॒തി । പ്ര॒ജാ ഇ॒തി പ്ര - ജാഃ ।  
 വൈ । ബ॒ർഹിഃ । പൃ॒ഥി॒വീ । വേ॒ദിഃ । പ്ര॒ജാ ഇ॒തി പ്ര - ജാഃ ।  
 ഏ॒വ । പൃ॒ഥി॒വ്യാം । പ്ര॒തീ॒തി । സ്ഥാ॑പ॒യ॒തി ।  
 അ॒ന॒തി॒ദ്യു॒ശ്ശമി॑ത്യ॒ന॒തി - ദ്യു॒ശ്ശം । സ്തൃ॒ണാ॒തി । പ്ര॒ജയേ॑തി  
 പ്ര - ജ॒യാ । ഏ॒വ । ഏ॒നം । പ॒ശുഭി॑രി॒തി പ॒ശു - ഭിഃ ।  
 അ॒ന॒തി॒ദ്യു॒ശ്ശമി॑ത്യ॒ന॒തി - ദ്യു॒ശ്ശം । ക॒രോ॒തി । 25 (50)

### 2.6.5.3

-ത്യു॒ത്ത॒രം ബ॒ർഹി॑ഷഃ പ്ര॒സ്ത॒രഃ സാ॑ദ॒യ॒തി പ്ര॒ജാ വൈ  
 ബ॒ർഹി॑ർ യ॒ജമാ॑നഃ പ്ര॒സ്ത॒രോ യ॒ജമാ॑ന-മേ॒വാ॒യ॒ജമാ॑നാ-  
 ദു॒ത്ത॒രം ക॒രോ॒തി ത॒സ്മാദ്-യ॒ജമാ॑നോ॒ഽയ॒ജമാ॑നാദു॒ത്ത॒രോ  
 ഽന്ത॑ർദ്വ॒ധാതി॑ വ്യാവൃ॒ത്താ അ॑ന॒ക്തി ഹ॒വിഷ്കൃ॑തമേ॒വൈനഃ  
 സു॒വ॒ർഗം ലോ॑കം ഗ॒മ॒യ॒തി ത്രേ॒ധാ॒ഽന॒ക്തി ത്ര॒യ ഇ॒മേ ലോ॑കാ  
 ഏ॒ഭ്യ ഏ॒വൈനം ലോ॑കേഭ്യോ॒ഽന॒ക്തി ന പ്ര॒തി ശൃ॑ണാ॒തി  
 യത് പ്ര॒തിശൃ॑ണീ॒യാദ॑ന്മൂ॒ർധാ॒ം ഭാ॒വു॒കം യ॒ജമാ॑ന॒സ്യ  
 സാ॒ദു॒പ॒രീ॒വ പ്ര॒ഹര॑ - [ ] 26

### 2.6.5.3 - Padam

ഉത്തരമിത്യുത് - തരം । ബർഹിഷഃ । പ്രസ്തരമിതി  
 പ്ര - സ്തരം । സാദയതി । പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ । വൈ ।  
 ബർഹിഃ । യജമാനഃ । പ്രസ്തര ഇതി പ്ര - സ്തരഃ । യജമാനം ।  
 ഏവ । അയജമാനാത് । ഉത്തരമിത്യുത് - തരം । കരോതി ।  
 തസ്മാത് । യജമാനഃ । അയജമാനാത് । ഉത്തര  
 ഇത്യുത് - തരഃ । അന്തഃ । ദധാതി । വ്യാവൃത്തയാ ഇതി  
 വി - ആവൃത്തൈഃ । അനക്തി । ഹവിഷ്കൃതമിതി  
 ഹവിഃ - കൃതം । ഏവ । ഏനം । സുവർഗ്ഗമിതി സുവഃ-ഗം ।  
 ലോകം । ഗമയതി । ത്രേധാ । അനക്തി । ത്രയഃ । ഇമേ ।  
 ലോകാഃ । ഏഭ്യഃ । ഏവ । ഏനം । ലോകേഭ്യഃ । അനക്തി । ന ।  
 പ്രതീതി । ശൃണോതി । യത് ।  
 പ്രതിശൃണീയാദിതി പ്രതി - ശൃണീയാത് ।  
 അനുർധ്വംഭാവുകമിത്യനുർധ്വം - ഭാവുകം । യജമാനസ്യ ।  
 സ്മാത് । ഉപരി । ഇവ । പ്രേതി । ഹരതി । **26 (50)**

### 2.6.5.4

-ത്യുപരീവ ഹി സുവർഗ്ഗോ ലോകോ നിയച്ഛതി  
 വൃഷ്ടിമേവാസൈ നിയച്ഛതി നാത്യഗ്രം  
 പ്ര ഹരേഭ്യദത്യഗ്രം പ്രഹരേദ-ത്യാസാരിണ്യധാര്യോർ നാശുകാ

സ്യാ॑ന്ന പു॒രസ്താ॑ത് പ്ര॒ത്യസ്യേ॑ദ്യദ് പു॒രസ്താ॑ത് പ്ര॒ത്യസ്യേ॑ദ്  
 സു॒വർഗാ॑ലോ॒കാദ്-യജ॑മാ॒നം പ്ര॒തി നു॒ദേത് പ്രാ॑ഞ്ചം പ്ര॒ഹര॑തി  
 യജ॑മാ॒നമേ॒വ സു॒വർഗം ലോ॑കം ഗ॒മയ॑തി ന വി॒ഷ്വഞ്ചം

വി യു॑യാദ്-യദ്-വി॒ഷ്വഞ്ചം വി॒യുയാ॑ത് - [ ] 27

#### 2.6.5.4 - Padam

ഉ॒പരി॑ । ഇ॒വ । ഹി॑ । സു॒വർഗ ഇ॒തി സു॒വഃ - ഗഃ । ലോ॒കഃ ।  
 നീ॒തി । യ॒ച്ഛതി॑ । വൃ॒ഷ്ടിം । ഏ॒വ । അ॒സ്മൈ । നീ॒തി । യ॒ച്ഛതി॑ ।  
 ന । അ॒ത്യഗ്ര॑മിത്യതി - അ॒ഗ്രം । പ്രേ॒തി । ഹരേ॑ത് । യത് ।  
 അ॒ത്യഗ്ര॑മിത്യതി - അ॒ഗ്രം । പ്ര॒ഹരേ॑ദിതി പ്ര - ഹരേ॑ത് ।  
 അ॒ത്യാസാ॑രിണീത്യതി - ആ॒സാരി॑ണീ । അ॒ധ്യരേ॑ഃ ।  
 നാ॒ശു॒കാ । സ്യാ॑ത് । ന । പു॒രസ്താ॑ത് । പ്ര॒തീതി॑ । അ॒സ്മൈ ।  
 യത് । പു॒രസ്താ॑ത് । പ്ര॒ത്യസ്യേ॑ദിതി പ്ര॒തി - അ॒സ്മൈ ।  
 സു॒വർഗാ॑ദിതി സു॒വഃ - ഗാ॑ത് । ലോ॒കാത് । യജ॑മാ॒നം ।  
 പ്ര॒തീതി॑ । നു॒ദേത് । പ്രാ॑ഞ്ചം । പ്രേ॒തി । ഹര॑തി । യജ॑മാ॒നം ।  
 ഏ॒വ । സു॒വർഗ॑മിതി സു॒വഃ - ഗം । ലോ॒കം । ഗ॒മയ॑തി । ന ।  
 വി॒ഷ്വഞ്ചം । വീ॒തി । യു॑യാ॒ത് । യത് । വി॒ഷ്വഞ്ചം ।  
 വി॒യുയാ॑ദിതി വി - യു॑യാ॒ത് । 27 (50)

### 2.6.5.5

സ്ത്രീ॑സ്യ ജായേ॑തോർധ॑മുദ്യ॑തൃർധാമീ॑വ ഹി പു॒ച്ഛ॑സഃ  
 പുമാ॑നേവാ॒സ്യ ജായ॑തേ യത് സ്തേ॑ന വോ॒പവേ॑ഷേണ  
 വാ യോ॒യുപേ॑ത സ്തൃ॒തിരേ॒വാസ്യ॑ സാ ഹസ്തേ॑ന യോ॒യുപ്യ॑തേ  
 യജ॑മാനസ്യ ഗോ॒പീമായ॑ ബ്ര॒ഹ്മവാ॑ദിനോ വദ॒ന്തി കി॑ം  
 യജ॑ഞസ്യ യജ॑മാന ഇതി॑ പ്ര॒സ്തര॑ ഇതി॑ തസ്യ॑ ക്വ സു॒വർഗോ॑  
 ലോ॒ക ഇ॒ത്യാഹ॑വനീയ ഇതി॑ ബ്രൂ॒യാദ്യത് പ്ര॒സ്തര॑മാഹ॒വനീ॑യേ  
 പ്ര॒ഹര॑തി യജ॑മാനമേവ - [ ] 28

#### 2.6.5.5 - Padam

സ്ത്രീ॑ । അ॒സ്യ । ജായേ॑ത । ഊ॒ർധാ॑ം । ഉദി॑തി । യൗ॒തി ।  
 ഊ॒ർധാ॑ം । ഇ॒വ । ഹി॑ । പു॒ച്ഛ॑സഃ । പുമാ॑ൻ । ഏ॒വ । അ॒സ്യ ।  
 ജായ॑തേ । യത് । സ്തേ॑ന । വാ ।  
 ഉ॒പവേ॑ഷേണേ॒ത്യുപ॑ - വേ॒ഷേണ॑ । വാ । യോ॒യുപേ॑ത ।  
 സ്തൃ॒തിഃ । ഏ॒വ । അ॒സ്യ । സാ॑ । ഹസ്തേ॑ന । യോ॒യുപ്യ॑തേ ।  
 യജ॑മാനസ്യ । ഗോ॒പീമായ॑ । ബ്ര॒ഹ്മവാ॑ദിന ഇതി॑  
 ബ്ര॒ഹ്മ - വാ॑ദിനഃ । വദ॒ന്തി । കി॑ം । യജ॑ഞസ്യ । യജ॑മാനഃ ।  
 ഇതി॑ । പ്ര॒സ്തര॑ ഇതി॑ പ്ര - സ്തരഃ॑ । ഇതി॑ । തസ്യ॑ । ക്വ ।  
 സു॒വർഗ॑ ഇതി॑ സു॒വഃ - ഗഃ॑ । ലോ॒കഃ । ഇതി॑ ।  
 ആ॒ഹവ॑നീയ ഇത്യാ॑ - ഹവ॑നീയഃ । ഇതി॑ । ബ്രൂ॒യാത് । യത് ।

പ്രസുരമിതി പ്ര - സ്തരം । ആഹവനീയ ഇത്യാ-ഹവനീയേ ।  
 പ്രഹരതീതി പ്ര - ഹരതി । യജമാനം । ഏവ । 28 (50)

### 2.6.5.6

സുവർഗം ലോകം ഗമയതി വി വാ ഏതദ്-യജമാനോ ലിശതേ  
 യത് പ്രസ്തരം യോയുപ്യന്തേ ബർഹിരനു പ്രഹരതി ശാന്ത്യാ  
 അനാരംഭണ ഇവ വാ ഏതർഹ്യധാര്യഃ സ ഇൗശാരോ  
 വേപനോ ഭവീതോർധ്രവാ ഽസീതീമാമഭി മൃശതീയം വൈ  
 ധ്രുവാഽസ്യാമേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ന വേപനോ  
 ഭവത്യഗാ(3) നഗ്നീദിത്യാഹ യദ്ബ്രൂയാദ-ഗന്നഗിരിത്യ ( ) -  
 ഗാവഗ്നിം ഗമയേന്നിർ യജമാനഃ സുവർഗാലോകാദ്-  
 ഭജേദഗ്നിത്യേവ ബ്രൂയാദ്-യജമാനമേവ സുവർഗം  
 ലോകം ഗമയതി । 29

### 2.6.5.6 - Padam

സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം । ലോകം । ഗമയതി । വീതി ।  
 വൈ । ഏതത് । യജമാനഃ । ലിശതേ । യത് । പ്രസുരമിതി  
 പ്ര - സ്തരം । യോയുപ്യന്തേ । ബർഹിഃ । അനു । പ്രേതി ।  
 ഹരതി । ശാന്തേ । അനാരംഭണ ഇത്യനാ-രംഭണഃ । ഇവ ।  
 വൈ । ഏതർഹി । അധാര്യഃ । സഃ । ഇൗശാരഃ । വേപനഃ ।

ഭവിതോഃ | ധ്രുവാ | അസി | ഇതി | ഇമാം | അഭിതി |  
 മൃശതി | ഇയം | വൈ | ധ്രുവാ | അസ്യാം | ഏവ | പ്രതീതി |  
 തിഷ്ഠതി | ന | വേപനഃ | ഭവതി | അഗാ(3)ൻ |  
 അഗ്നിദിത്യഗ്നി - ഇത് | ഇതി | ആഹ | യത് | ബ്രൂയാത് |  
 അഗ്ൻ | അഗ്നിഃ | ഇതി ( ) | അഗ്നൗ | അഗ്നിം | ഗമയേത് |  
 നിരിതി | യജമാനം | സുവർഗാദിതി സുവഃ - ഗാത് |  
 ലോകാത് | ഭജേത് | അഗ്ൻ | ഇതി | ഏവ | ബ്രൂയാത് |  
 യജമാനം | ഏവ | സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം | ലോകം |  
 ഗമയതി | **29 (67)** (ആസാദ്യ പ്രാ - ന്തിദ്യശ്ശം കരോതി -  
 ഹരതി - വിയുയാദ് - യജമാനമേവാ-ഗ്നിരിതി -  
 സപ്തദശ ച ) (A5)

### 2.6.6.1

അഗ്നേസ്രൂയോ ജ്യായാച്സോ ഭ്രാതര ആസൻ തേ ദേവേഭ്യോ  
 ഹവ്യം വഹന്തഃ പ്രാമീയന്ത സോഽഗ്നിർബിഭേദിത്ഥം വാവ സ്യ  
 ആർതിമാഽരിഷ്ടതീതി സ നിലായത സോഽപഃ പ്രാവിശത് തം  
 ദേവതാഃ പ്രൈഷമൈച്ചൻ തം മഥ്സ്യഃ പ്രാബ്രവീത്  
 തമശപദ്ധിയാധിയാ ത്വാ വധ്യാസുര്യോ മാ പ്രാവോച ഇതി  
 തസ്മാമഥ്സ്യം ധിയാധിയാ ഏന്തി ശപ്തോ - [ ] **30**

### 2.6.6.1 - Padam

അഗ്നേഃ | ത്രയഃ | ജ്യായാംസഃ | ഭ്രാതരഃ | ആസന് | തേ |  
 ദേവേഭ്യഃ | ഹവ്യം | വഹന്തഃ | പ്രേതി | അമീയന്ത | സഃ |  
 അഗ്നിഃ | അബിഭേത് | ഇത്ഥം | വാവ | സ്യഃ | ആർത്ഥീം |  
 ഏതി | അരിഷ്യതി | ഇതി | സഃ | നിലായത | സഃ | അപഃ |  
 പ്രേതി | അവിശത് | തം | ദേവതാഃ | പ്രൈഷമിതി  
 പ്ര-ഏഷം | ഐച്ചന് | തം | മദ്സ്യഃ | പ്രേതി | അബ്രവീത് |  
 തം | അശപത് | ധിയാധിയേതി ധിയാ - ധിയാ | താ |  
 വധ്യാസുഃ | യഃ | മാ | പ്രേതി | അവോചഃ | ഇതി | തസ്മാത് |  
 മദ്സ്യം | ധിയാധിയേതി ധിയാ - ധിയാ | ഏന്തി |  
 ശപഃ | 30 (50)

### 2.6.6.2

ഹി തമന്വവിന്ദൻ തമ ബ്രൂവന്നുപ ന ആ വർതസവ  
 ഹവ്യം നോ വഹേതി സോബ്രവീദ് വരം വൃണൈ യദേവ  
 ഗൃഹീതസ്യാഹുതസ്യ ബഹിഃ പരിധി സ്കന്ദാത് തന്മേ  
 ഭ്രാതൃണാം ഭാഗധേയമസദിതി തസ്മാദ്യദ്  
 ഗൃഹീതസ്യാഹുതസ്യ ബഹിഃ പരിധി സ്കന്ദാതി തേഷാം തദ്-  
 ഭാഗധേയം താനേവ തേന പ്രീണാതി പരിധീൻ പരി

ദധാതി രക്ഷസാമപഹന്തേ സൗ സ്തർശയതി - [ ] 31

### 2.6.6.2 - Padam

ഹി | തം | അനഗിതി | അവിനന് | തം | അബ്രവന് |  
 ഉപേതി | നഃ | ഏതി | വർതസ്വ | ഹവ്യം | നഃ | വഹ | ഇതി |  
 സഃ | അബ്രവീത് | വരം | വൃണൈ | യത് | ഏവ |  
 ഗൃഹീതസ്യ | അഹുതസ്യ | ബഹിഃ പരിധീതി  
 ബഹിഃ - പരിധി | സ്തന്വാത് | തത് | മേ | ഭ്രാതൃണാം |  
 ഭാഗധേയമിതി ഭാഗ - ധേയം | അസത് | ഇതി | തസ്താത് |  
 യത് | ഗൃഹീതസ്യ | അഹുതസ്യ | ബഹിഃ പരിധീതി  
 ബഹിഃ - പരിധി | സ്തന്തി | തേഷാം | തത് | ഭാഗധേയമിതി  
 ഭാഗ - ധേയം | താൻ | ഏവ | തേന | പ്രീണാതി |  
 പരിധീനിതി പരി - ധീൻ | പരീതി | ദധാതി | രക്ഷസാം |  
 അപഹത്യാ ഇത്യപ - ഹന്തേ | സമിതി |  
 സ്തർശയതി | 31 (50)

### 2.6.6.3

രക്ഷസാമന്നവചാരായ ന പുരസ്താത് പരി ദധാത്യാദിത്യോ  
 ഹേവോദ്യൻ പുരസ്താദ്-രക്ഷാസ്യപഹന്ത്യർധോ സമിധാവാ  
 ദധാത്യപരിഷ്ഠാദേവ രക്ഷാസ്യപ ഹന്തി യജുഷാഽന്യാം



തൃഷ്ണീ॑മ॒ന്യാം മി॑മു॒നതാ॑യ ദേ॒ ആ ദ॑ധാതി ദി॒പാദ്-യ॑ജമാനഃ  
 പ്രതി॑ഷ്ഠി॒ത്യെ ബ്ര॑ഹ്മവാ॒ദിനോ॑ വദ॒ന്തി സ॑ തൈ॒ യജേ॑ത യോ  
 യജ॑ഞസ്യാ॒ഽഽർത്യാ വ॑സീ॒യൻമ॑ സ്യാദി॒തി ഭൂ॑പതയേ॒ സ്വാഹാ॑  
 ഭൂ॒വന॑പതയേ॒ സ്വാഹാ॑ ഭൂ॒താനാ॑ം - [ ] 32

### 2.6.6.3 - Padam

രക്ഷ॑സാം । അ॒ന്നവ॑ചാരായേത്യ॒ന്നു - അവ॑ചാരായ । ന ।  
 പു॒രസ്താ॑ത് । പ॒രീതി॑ । ദ॒ധാതി॑ । ആ॒ദിത്യഃ॑ । ഹി । ഏ॒വ ।  
 ഉ॒ഭ്യന്നി॑ത്യു॒ത് - യന് । പു॒രസ്താ॑ത് । രക്ഷാ॑ഽസി ।  
 അ॒പഹ॑ന്തീ॒ത്യപ॑ - ഹ॒ന്തി । ഊ॒ർധ്വേ ഇ॑തി । സ॒മിധാ॑വി॒തി  
 സം-ഇ॒ധൗ॑ । ഏ॒തി । ദ॒ധാതി॑ । ഉ॒പരി॑ഷ്ഠാ॒ത് । ഏ॒വ ।  
 രക്ഷാ॑ഽസി । അ॒പേതി॑ । ഹ॒ന്തി । യ॒ജുഷാ॑ । അ॒ന്യാം ।  
 തൃ॒ഷ്ണീം । അ॒ന്യാം । മി॑മു॒നതാ॑യേതി മി॒മുന॑ - താ॒യ ।  
 ദേ॒ ഇതി॑ । ഏ॒തി । ദ॒ധാതി॑ । ദി॒പാദി॑തി ദി - പാ॒ത് ।  
 യ॒ജമാ॑നഃ । പ്രതി॑ഷ്ഠി॒ത്യാ ഇ॑തി പ്രതി॑ - സ്ഥി॒ത്യെ ।  
 ബ്ര॑ഹ്മവാ॒ദിന॑ ഇതി ബ്ര॒ഹ്മ - വാ॒ദിനഃ॑ । വദ॒ന്തി । സഃ । തു ।  
 വൈ । യ॒ജേത॑ । യഃ । യ॒ജ്ഞ॑സ്യ । ആ॒ർത്യാ । വ॑സീ॒യാൻ ।  
 സ്യാ॒ത് । ഇ॒തി । ഭൂ॑പതയ ഇതി ഭൂ - പത॑യേ । സ്വാ॒ഹാ ।  
 ഭൂ॒വന॑പതയ ഇതി ഭൂ॒വന॑ - പത॑യേ । സ്വാ॒ഹാ ।  
 ഭൂ॒താനാ॑ം । 32 (50)

#### 2.6.6.4

പതയേ സ്വാഹേതി സുന്നമനു മന്ത്രയേത യജ്ഞസ്യവ  
 തദാർത്ഥാ യജമാനോ വസീയാൻ ഭവതി ഭൂയസീർഹി ദേവതാഃ  
 പ്രീണാതി ജാമി വാ ഏതദ്-യജ്ഞസ്യ ക്രിയതേ യദന്വഞ്ച  
 പുരോധാശാ വുപാശ്ശുയാജമന്തരാ യജത്യജാമിത്വായാഥോ  
 മിമുനത്വായാഗ്നിരമുഷിൻ ലോക ആസീദ്-യമോഽസിൻ തേ  
 ദേവാ അബ്രുവന്നേതേമാ വി പര്യുഹാമേത്യുന്നാഭ്യേന ദേവാ  
 അഗ്നി - [ ] 33

#### 2.6.6.4 - Padam

പതയേ | സ്വാഹാ | ഇതി | സുന്നം | അഗ്നിതി | മന്ത്രയേത |  
 യജ്ഞസ്യ | ഏവ | തത് | ആർത്ഥാ | യജമാനഃ |  
 വസീയാൻ | ഭവതി | ഭൂയസീഃ | ഹി | ദേവതാഃ | പ്രീണാതി |  
 ജാമി | വൈ | ഏതത് | യജ്ഞസ്യ | ക്രിയതേ | യത് |  
 അന്വഞ്ച | പുരോധാശാ |  
 ഉപാശ്ശുയാജമിത്യുപാശ്ശു - യാജം | അന്തരാ | യജതി |  
 അജാമിത്വായേത്യജാമി - തായ | അഥോ ഇതി |  
 മിമുനത്വായേതി മിമുന - തായ | അഗ്നിഃ | അമുഷിൻ |  
 ലോകേ | ആസീത് | യമഃ | അസിൻ | തേ | ദേവാഃ |  
 അബ്രുവന് | ഏതി | ഇത | ഇമാ | വി | പരീതി | ഊഹാമ |

ഇതി॑ । അ॒ന്നാഭ്യേ॑ന്നേത്യു॒ന്ന - അ॒ഭ്യേ॑ന്ന । ദേ॒വാഃ ।

അ॒ഗ്നിം । 33 (50)

### 2.6.6.5

-മു॒പാമ॑ന്ത്രയന്ത രാ॒ജ്യേ॑ന്ന പി॒തരോ॑ യ॒മം ത॑സ്മാദ॒ഗ്നിർ  
ദേ॒വാ॒നാമ॑ന്നാഭോ യമഃ പി॒തൃ॑ണാꣳ രാജാ യ ഏ॒വം വേദ  
പ്ര॒രാജ്യ॑മന്നാഭ്യ-മാപ്നോതി ത॒സ്മാ ഏ॒തദ്-ഭാ॑ഗധേ॒യം പ്രാ॒യച്ഛൻ  
യദ॒ഗ്നയേ॑ സി॒ഷ്ടകൃ॑തേ॒ഽവ॒ദ്യതി॑ യദ॒ഗ്നയേ॑  
സി॒ഷ്ടകൃ॑തേ॒ഽവ॒ദ്യതി॑ ഭാ॒ഗധേ॑യേ॒നൈ॒വ തദ്-രു॑ദ്രꣳ  
സമ॑ർധയതി സ॒കൃഥ് സ॑കൃ॒ദവ॑ ദൃ॒തി സ॑കൃ॒ദിവ॑ ഹി  
രു॒ദ്ര ഉ॑ത്തരാർധാദവ॑ ദൃത്യേ॒ഷാ വൈ॑ രു॒ദ്രസ്യ॑ - [ ] 34

### 2.6.6.5 - Padam

ഉ॒പാമ॑ന്ത്രയന്തേത്യു॒പ - അ॒മന്ത്ര॑യന്ത । രാ॒ജ്യേ॑ന്ന । പി॒തരഃ॑ ।  
യ॒മം । ത॑സ്മാത് । അ॒ഗ്നിഃ । ദേ॒വാ॒നാം । അ॒ന്നാഭ  
ഇ॒ത്യു॒ന്ന - അ॒ഭഃ । യമഃ॑ । പി॒തൃ॑ണാം । രാജാ॑ । യഃ । ഏ॒വം ।  
വേദ॑ । പ്രേ॒തി । രാജ്യം॑ । അ॒ന്നാഭ്യ॑മിത്യു॒ന്ന - അ॒ഭ്യം ।  
ആപ്നോ॑തി । ത॒സ്മൈ॑ । ഏ॒തത് । ഭാ॒ഗധേ॑യമിതി॑ ഭാ॒ഗ-ധേ॑യം ।  
പ്രേ॒തി । അ॒യച്ഛൻ॑ । യത് । അ॒ഗ്നയേ॑ । സി॒ഷ്ടകൃ॑ത ഇതി॑  
സി॒ഷ്ട - കൃ॑തേ । അ॒വ॒ദ്യതി॑ത്യവ॒ദ്യതി॑ । യത് । അ॒ഗ്നയേ॑ ।  
സി॒ഷ്ടകൃ॑ത ഇതി॑ സി॒ഷ്ട - കൃ॑തേ । അ॒വ॒ദ്യതി॑ത്യവ॒ദ്യതി॑ ।

ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഏവ | തത് | രൂദ്രം |  
 സമിതി | അർധയതി | സകൃത്സകൃദിതി  
 സകൃത്-സകൃത് | അവേതി | ദൃതി | സകൃത് | ഇവ | ഹി |  
 രൂദ്രഃ | ഉത്തരാർധാദിത്യുത്തര - അർധാത് | അവേതി |  
 ദൃതി | ഏഷാ | വൈ | രൂദ്രസ്യ | **34 (50)**

### **2.6.6.6**

ദിക് സ്വായാമേവ ദിശി രൂദ്രം നിരവദയതേ ദിരഭി ഘാരയതി  
 ചതുരവത്തസ്യോഽഽപ്ത പശവോ വൈ പൂർവാ ആഹുതയ  
 ഏഷ രൂദ്രോ യദഗ്നിർയത് പൂർവാ ആഹുതീരഭി ജുഹുയാദ്-  
 രൂദ്രായ പശൂനപി ദധ്യാദപശൂർ യജമാനഃ സ്യാദതിഹായ  
 പൂർവാ ആഹുതീർജുഹോതി പശൂനാം ഗോപീമായ | **35**

### **2.6.6.6 - Padam**

ദിക് | സ്വായാം | ഏവ | ദിശി | രൂദ്രം | നിരവദയത ഇതി  
 നിഃ - അവദയതേ | ദിഃ | അഭിതി | ഘാരയതി |  
 ചതുരവത്തസ്യേതി ചതുഃ-അവത്തസ്യ | ആപ്ത | പശവഃ |  
 വൈ | പൂർവാഃ | ആഹുതയ ഇത്യാ - ഹുതയഃ | ഏഷഃ |  
 രൂദ്രഃ | യത് | അഗ്നിഃ | യത് | പൂർവാഃ |  
 ആഹുതീരിത്യാ-ഹുതീഃ | അഭിതി | ജുഹുയാത് | രൂദ്രായ |  
 പശൂൻ | അപീതി | ദധ്യാത് | അപശൂഃ | യജമാനഃ | സ്യാത് |

അതിഹായേത്യതി - ഹായ | പൂർവാഃ |

ആഹുതീരിത്യാ - ഹുതീഃ | ജുഹോതി | പശൂനാം |

ഗോപീമായ | 35 (37) (ശ്ലഃ - സ്പർശയതി - ഭൂതാനാ -

മഗ്നിഃ - രുദ്രസ്യ - സപ്തതരിഷ്ശച ) (A6)

### 2.6.7.1

മനുഃ പൃഥിവ്യാ യജ്ഞിയമൈച്ഛത് സ ഏതം നിഷിക്തമവിന്ദത്

സോഽബ്രവീത് കോഽസ്യേശരോ യജ്ഞേഽപി കർത്തോരിതി

താവബ്രൂതാം മിത്രാവരുണൗ ഗോരേവാഽഽവമീശ്വരൗ കർത്തോഃ

സ്വ ഇതി തൗ തതോ ഗാഃ സമൈരയതാഃ സാ യത്ര യത്ര

ന്യക്രാമത് തതോ ഏതമപീഡ്യാത തസ്മാദ്ഽഏതപദ്യുച്യതേ

തദസ്യ ജനോപഹൃതഃ രഥന്തരഃ സഹ

പൃഥിവ്യേത്യാഹേ - [ ] 36

### 2.6.7.1 - Padam

മനുഃ | പൃഥിവ്യാഃ | യജ്ഞിയം | ഐച്ഛത് | സഃ | ഏതം |

നിഷിക്തമിതി നി-സിക്തം | അവിന്ദത് | സഃ | അബ്രവീത് |

കഃ | അസ്യ | ഈശ്വരഃ | യജ്ഞേ | അപീതി | കർത്തോഃ |

ഇതി | തൗ | അബ്രൂതാം | മിത്രാവരുണാവിതി

മിത്രാ - വരുണൗ | ഗോഃ | ഏവ | ആവം | ഈശ്വരൗ |

കർത്തോഃ | സ്വഃ | ഇതി | തൗ | തതഃ | ഗാം | സമിതി |

ഐരയതാം | സാ | യത്രയത്രേതി യത്ര - യത്ര |  
 ന്യക്രാമദിതി നി-അക്രാമത് | തതഃ | ഘൃതം | അപീഡൃത |  
 തസ്മാത് | ഘൃതപദീതി ഘൃത - പദീ | ഉചൃതേ | തത് |  
 അസ്യേ | ജന്മ | ഉപഹൃതമിത്യുപ - ഹൃതം | രഥന്തരമിതി  
 രഥം - തരം | സഹ | പൃഥിവ്യാ | ഇതി | ആഹ | **36 (50)**

### **2.6.7.2**

-യം വൈ രഥന്തരമിഥാമേവ സഹാന്നാദ്-യേനോപ ഹായത  
 ഉപഹൃതം വാമദേവ്യം സഹാന്തരിക്ഷേണേത്യാഹ പശവോ  
 വൈ വാമദേവ്യം പശുനേവ സഹാന്തരിക്ഷേണോപ ഹായത  
 ഉപഹൃതം ബൃഹദ് സഹ ദിവേത്യാഹൈരം വൈ  
 ബൃഹദിരാമേവ സഹ ദിവോപ ഹായത ഉപഹൃതാഃ സപ്ത  
 ഹോത്രാ ഇത്യാഹ ഹോത്രാ ഏവോപ ഹായത ഉപഹൃതാ  
 യേനുഃ - [ ] **37**

### **2.6.7.2 - Padam**

ഇയം | വൈ | രഥന്തരമിതി രഥം - തരം | ഇഥാം | ഏവ |  
 സഹ | അന്നാദ്യേനേത്യന്ന - അദ്യേന | ഉപേതി | ഹായതേ |  
 ഉപഹൃതമിത്യുപ - ഹൃതം | വാമദേവ്യമിതി വാമ - ദേവ്യം |  
 സഹ | അന്തരിക്ഷേണ | ഇതി | ആഹ | പശവഃ | വൈ |  
 വാമദേവ്യമിതി വാമ - ദേവ്യം | പശുൻ | ഏവ | സഹ |

അന്തരീക്ഷേണ | ഉപേതി | ഹായതേ |  
 ഉപഹൃതമിത്യുപ - ഹൃതം | ബൃഹത് | സഹ | ദിവാ | ഇതി |  
 ആഹ | ഐരം | വൈ | ബൃഹത് | ഇരാം | ഏവ | സഹ |  
 ദിവാ | ഉപേതി | ഹായതേ | ഉപഹൃതാ ഇത്യുപ - ഹൃതാഃ |  
 സ്വ | ഹോത്രാഃ | ഇതി | ആഹ | ഹോത്രാഃ | ഏവ | ഉപേതി |  
 ഹായതേ | ഉപഹൃതേത്യുപ - ഹൃതാ | ധേനുഃ | **37 (50)**

### 2.6.7.3

സഹർഷഭേത്യാഹ മിമുനമേവോപ ഹായത ഉപഹൃതോ ഭക്ഷഃ  
 സഖേത്യാഹ സോമപീമമേവോപ ഹായത ഉപഹൃതാം(3)  
 ഹോ ഇത്യാഹാഽഽത്മാനമേവോപ ഹായത ആത്മാ ഹൃപ  
 ഹൃതാനാം വസിഷ്ഠ ഇധാമുപ ഹായതേ പശവോ വാ ഇധാ  
 പശുനേവോപ ഹായതേ ചതുരുപ ഹായതേ ചതുഷ്ഠാഭോ ഹി  
 പശവോ മാനവീത്യാഹ മനുർഹ്യേതാ - [ ] **38**

### 2.6.7.3 - Padam

സഹർഷഭേതി സഹ - ജഷഭാ | ഇതി | ആഹ | മിമുനം |  
 ഏവ | ഉപേതി | ഹായതേ | ഉപഹൃത ഇത്യുപ - ഹൃതഃ |  
 ഭക്ഷഃ | സഖാ | ഇതി | ആഹ | സോമപീമമിതി  
 സോമ - പീമം | ഏവ | ഉപേതി | ഹായതേ |  
 ഉപഹൃതാ(4)ഇത്യുപ - ഹൃതാ(3) | ഹോ ഇതി | ഇതി |

ആഹ | ആത്മാനം | ഏവ | ഉപേതി | ഹായതേ | ആത്മാ |  
 ഹി | ഉപഹൃതാനാമിത്യുപ-ഹൃതാനാം | വസിഷ്ഠഃ | ഇധാം |  
 ഉപേതി | ഹായതേ | പശവഃ | വൈ | ഇധാ | പശുൻ | ഏവ |  
 ഉപേതി | ഹായതേ | ചതുഃ | ഉപേതി | ഹായതേ | ചതുഷ്ഠാദ  
 ഇതി ചതുഃ - പാദഃ | ഹി | പശവഃ | മാനവി | ഇതി | ആഹ |  
 മനുഃ | ഹി | ഏതാം | **38 (50)**

#### **2.6.7.4**

-മഗ്രേ പശ്യദ്-ഘൃതപദീത്യാഹ യ ദേവാസ്യൈ പദാദ്-  
 ഘൃതമപീഡ്യത തസ്മാദേവമാഹ മൈത്രാവരുണീത്യാഹ  
 മിത്രാവരുണൗ ഹ്യേനാഗ് സമൈരയതാം ബ്രഹ്മ ദേവകൃത-  
 മുപഹൃതമിത്യാഹ ബ്രഹ്മൈവോപ ഹായതേ ദൈവ്യാ അധാർയവ  
 ഉപഹൃതാ ഉപഹൃതാ മനുഷ്യാ ഇത്യാഹ ദേവമനുഷ്യാനേവോപ  
 ഹായതേ യ ഇമം യജ്ഞമവാൻ യേ യജ്ഞപതിം

വർധാനിത്യാഹ - [ ] **39**

#### **2.6.7.4 - Padam**

അഗ്രേ | അപശ്യത് | ഘൃതപദീതി ഘൃത - പദീ | ഇതി |  
 ആഹ | യത് | ഏവ | അസ്യൈ | പദാത് | ഘൃതം |  
 അപീഡ്യത | തസ്മാത് | ഏവം | ആഹ | മൈത്രാവരുണീതി  
 മൈത്രാ - വരുണീ | ഇതി | ആഹ | മിത്രാവരുണാവിതി



മിത്രാ - വരുണൗ | ഹി | ഏനാം | സമൈരയതാമിതി  
സം - ഐരയതാം | ബ്രഹ്മ | ദേവകൃതമിതി ദേവ - കൃതം |  
ഉപഹൃതമിത്യുപ - ഹൃതം | ഇതി | ആഹ | ബ്രഹ്മ | ഏവ |  
ഉപേതി | ഹായതേ | ദൈവ്യാഃ | അധാര്യവഃ | ഉപഹൃതാ  
ഇത്യുപ - ഹൃതാഃ | ഉപഹൃതാ ഇത്യുപ-ഹൃതാഃ | മനുഷ്യാഃ |  
ഇതി | ആഹ | ദേവമനുഷ്യാനിതി ദേവ-മനുഷ്യാൻ | ഏവ |  
ഉപേതി | ഹായതേ | യേ | ഇമം | യജ്ഞം | അവാൻ | യേ |  
യജ്ഞപതിമിതി യജ്ഞ - പതിം | വർധാൻ | ഇതി |  
ആഹ | **39 (50)**

### 2.6.7.5

യജ്ഞായ ചൈവ യജ്മാനായ ചാ ഷശിഷമാ ശാസ്ത്ര ഉപഹൃതേ  
ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇത്യാഹ ദ്യാവാപൃഥിവീ ഏവോപ ഹായതേ  
പൂർവജേ ഋതാവരീ ഇത്യാഹ പൂർവജേ ഹ്യേതേ ഋതാവരീ  
ദേവീ ദേവപുത്രേ ഇത്യാഹ ദേവീ ഹ്യേതേ ദേവപുത്രേ  
ഉപഹൃതോഽയം യജ്മാന ഇത്യാഹ യജ്മാനമേവോപ ഹായത  
ഉത്തരസ്യാം ദേവയജ്ഞായാമുപഹൃതോ ദൂയസി ഹവിഷ്കരണ  
ഉപഹൃതോ ദിവ്യേ ധാമന്നുപഹൃത - [ ] **40**

### 2.6.7.5 - Padam

യജ്ഞായ | ച | ഏവ | യജമാനായ | ച |  
 ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം | ഏതി | ശാസേ |  
 ഉപഹൂതേ ഇത്യുപ - ഹൂതേ | ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി  
 ദ്യാവാ - പൃഥിവീ | ഇതി | ആഹ | ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി  
 ദ്യാവാ - പൃഥിവീ | ഏവ | ഉപേതി | ഹായതേ | പൂർവജേ  
 ഇതി പൂർവ - ജേ | ഋതാവരീ ഇത്യുത - വരീ | ഇതി |  
 ആഹ | പൂർവജേ ഇതി പൂർവ - ജേ | ഹി | ഏതേ ഇതി |  
 ഋതാവരീ ഇത്യുത-വരീ | ദേവീ ഇതി | ദേവപുത്രേ ഇതി  
 ദേവ-പുത്രേ | ഇതി | ആഹ | ദേവീ ഇതി | ഹി |  
 ഏതേ ഇതി | ദേവപുത്രേ ഇതി ദേവ - പുത്രേ | ഉപഹൂത  
 ഇത്യുപ - ഹൂതഃ | അയം | യജമാനഃ | ഇതി | ആഹ |  
 യജമാനം | ഏവ | ഉപേതി | ഹായതേ |  
 ഉത്തരസ്യാമിത്യുത് - തരസ്യാം | ദേവയജ്യായാമിതി  
 ദേവ - യജ്യായാം | ഉപഹൂത ഇത്യുപ - ഹൂതഃ | ദൂയസി |  
 ഹവിഷ്കരണ ഇതി ഹവിഃ - കരണേ |  
 ഉപഹൂത ഇത്യുപ - ഹൂതഃ | ദിവേ | ധാമൻ |  
 ഉപഹൂത ഇത്യുപ - ഹൂതഃ | **40 (50)**

### 2.6.7.6

ഇത്യാഹ പ്രജാ വാ ഉത്തരാ ദേവയജ്യാ പശവോ ഭൂയോ  
 ഹവിഷ്കരണം സുവർഗോ ലോകോ ദിവ്യം ധാമേദമസീദമ-  
 സീത്യേവ യജ്ഞസ്യ പ്രിയം ധാമോപ ഹായതേ വിശ്വമസ്യ  
 പ്രിയ-മുപഹൃതമിത്യാഹ-ഛരംബട്കാരമേവോപ ഹായതേ । 41

### 2.6.7.6 - Padam

ഇതി । ആഹ । പ്രജേതി പ്ര - ജാ । വൈ ।  
 ഉത്തരേത്യുത് - തരാ । ദേവയജ്യേതി ദേവ-യജ്യാ । പശവഃ ।  
 ഭൂയഃ । ഹവിഷ്കരണമിതി ഹവിഃ - കരണം । സുവർഗ ഇതി  
 സുവഃ - ഗഃ । ലോകഃ । ദിവ്യം । ധാമ । ഇദം । അസി । ഇദം ।  
 അസി । ഇതി । ഏവ । യജ്ഞസ്യ । പ്രിയം । ധാമ । ഉപേതി ।  
 ഹായതേ । വിശ്വം । അസ്യ । പ്രിയം ।  
 ഉപഹൃതമിത്യുപ - ഹൃതം । ഇതി । ആഹ ।  
 അഛരംബട്കാരമിത്യഛരംബട് - കാരം । ഏവ । ഉപേതി ।

ഹായതേ । 41 (34) (ആഹ-ധേനു-രേതാം-വർധാനിത്യാഹ  
 - ധാമന്നുപഹൃത - ശ്വതുസ്തീഷ്ശ്ച ) (A7)

### 2.6.8.1

പശവോ വാ ഇധാ സ്വയമാ ദത്തേ കാമമേവാഽഽത്മനാ  
 പശൂന്നാമാ ദത്തേ ന ഹ്യന്യഃ കാമം പശൂന്നാം പ്രയച്ഛതി

വാചസ്പതയേ ത്വാ ഹുതം പ്രാശ്താമീത്യാഹ വാചമേവ  
 ഭാഗധേയേന പ്രീണാതി സദസസ്സതയേ ത്വാ ഹുതം  
 പ്രാശ്താമീത്യാഹ സ്വഗാകൃത്യൈ ചതുരവത്തം ഭവതി  
 ഹവിർഭവൈ ചതുരവത്തം പശവശ്ചതുരവത്തം യദ്ധോതാ  
 പ്രാശ്തീയാദ്ധോതാ - [ ] 42

### 2.6.8.1 - Padam

പശവഃ | വൈ | ഇധാ | സ്വയം | ഏതി | ദത്തേ | കാമം |  
 ഏവ | ആത്മാനാ | പശൂനാം | ഏതി | ദത്തേ | ന | ഹി |  
 അന്യഃ | കാമം | പശൂനാം | പ്രയച്ഛതീതി പ്ര - യച്ഛതി |  
 വാചഃ | പതയേ | ത്വാ | ഹുതം | പ്രേതി | അശ്താമി | ഇതി |  
 ആഹ | വാചം | ഏവ | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന |  
 പ്രീണാതി | സദസഃ | പതയേ | ത്വാ | ഹുതം | പ്രേതി |  
 അശ്താമി | ഇതി | ആഹ | സ്വഗാകൃത്യാ ഇതി  
 സ്വഗാ - കൃത്യൈ | ചതുരവത്തമിതി ചതുഃ - അവത്തം |  
 ഭവതി | ഹവിഃ | വൈ | ചതുരവത്തമിതി ചതുഃ - അവത്തം |  
 പശവഃ | ചതുരവത്തമിതി ചതുഃ-അവത്തം | യത് | ഹോതാ |  
 പ്രാശ്തീയാദിതി പ്ര - അശ്തീയാത് | ഹോതാ | 42 (50)

### 2.6.8.2

അർത്ഥിമാർച്ചേദ്-യദഗൗ ജുഹുയാദ്-രുദ്രായ പശുനപി  
 ദധ്യാദപശുർ യജമാനഃ സ്യാദ്-വാചസ്പതയേ ത്വാ ഹുതം  
 പ്രാശ്നാമീത്യാഹ പരോക്ഷമേവന-ജ്ജുഹോതി സദസസ്പതയേ  
 ത്വാ ഹുതം പ്രാശ്നാമീത്യാഹ സ്വഗാകൃത്യൈ പ്രാശ്നന്തി തീർഥ  
 ഏവ പ്രാശ്നന്തി ദക്ഷിണാം ദദാതി തീർഥ ഏവ ദക്ഷിണാം  
 ദദാതി വി വാ ഏതദ്യജ്ഞം - [ ] 43

### 2.6.8.2 - Padam

ആർത്ഥിം । ഏതി । ഋച്ചേത് । യത് । അഗൗ । ജുഹുയാത് ।  
 രുദ്രായ । പശുൻ । അപീതി । ദധ്യാത് । അപശുഃ । യജമാനഃ ।  
 സ്യാത് । വാചഃ । പതയേ । ത്വാ । ഹുതം । പ്രേതി । അശ്നാമി ।  
 ഇതി । ആഹ । പരോക്ഷമിതി പരഃ-അക്ഷം । ഏവ । ഏനത് ।  
 ജുഹോതി । സദസഃ । പതയേ । ത്വാ । ഹുതം । പ്രേതി ।  
 അശ്നാമി । ഇതി । ആഹ । സ്വഗാകൃത്യാ ഇതി  
 സ്വഗാ - കൃത്യൈ । പ്രേതി । അശ്നന്തി । തീർത്ഥേ । ഏവ ।  
 പ്രേതി । അശ്നന്തി । ദക്ഷിണാം । ദദാതി । തീർത്ഥേ । ഏവ ।  
 ദക്ഷിണാം । ദദാതി । വീതി । വൈ । ഏതത് ।  
 യജ്ഞം । 43 (50)

### 2.6.8.3

ചരി॒ന്ദ॒ന്തി॒ യ॒ന്മ॒ധൃ॒തഃ॑ പ്രാ॒ശ്ന॒ന്ത്യദ്ദി॒ർ മാ॒ർജ॒യ॒ന്ത॒ ആ॒പോ॒ വൈ॒  
 സ॒ർവാ॒ ദേ॒വ॒താ॒ ദേ॒വ॒താ॒ഭി॒രേ॒വ യ॒ജ്ഞ॑ഽസം॒ ത॒ന്വ॒ന്തി॒ ദേ॒വാ  
 വൈ॒ യ॒ജ്ഞാദ്-॑രു॒ദ്ര॒മ॒ന്തരാ॑യ॒ന്മസ॑ യ॒ജ്ഞമ॑വി॒ധൃ॒ത് തം॒ ദേ॒വാ  
 അ॒ഭി॒ സ॒മഗ॑ച്ഛ॒ന്ത॒ ക॒ല്പ॒താം॒ ന॒ ഇ॒ദ॒മി॒തി॒ തേ॒ഽബ്രു॑വ॒ന്മസ്മി॑ഷ്ടം  
 വൈ॒ ന॒ ഇ॒ദം॒ ഭ॒വി॒ഷ്യ॒തി॒ യ॒ദിമ॑ഽരാ॒ധ॒യി॒ഷ്യാമ॑ ഇ॒തി॒ തഥ്  
 സ്മി॑ഷ്ടകൃ॒തഃ॒ സ്മി॑ഷ്ടകൃ॒ത്താം॒ ത॒സ്യാ॒ഽവി॒ദ്ധം॒ നി - [ ] 44

### 2.6.8.3 - Padam

ചരി॒ന്ദ॒ന്തി॒ । യത്॑ । മ॒ധൃ॒തഃ॑ । പ്രാ॒ശ്ന॒ന്തീ॒തി॒ പ്ര - അ॒ശ്ന॒ന്തി॒ ।  
 അദ്ദി॒രി॒ത്യത് - ഭിഃ॑ । മാ॒ർജ॒യ॒ന്തേ॑ । ആ॒പഃ॑ । വൈ॒ । സ॒ർവാഃ॑ ।  
 ദേ॒വ॒താഃ॑ । ദേ॒വ॒താ॒ഭിഃ॑ । ഏ॒വ । യ॒ജ്ഞം॑ । സ॒മി॒തി॒ । ത॒ന്വ॒ന്തി॒ ।  
 ദേ॒വാഃ॑ । വൈ॒ । യ॒ജ്ഞാത്॑ । രു॒ദ്രം॑ । അ॒ന്തഃ॑ । ആ॒യ॒ന് । സഃ॑ ।  
 യ॒ജ്ഞം॑ । അ॒വി॒ധൃ॒ത് । തം॑ । ദേ॒വാഃ॑ । അ॒ഭി॒ । സ॒മി॒തി॒ ।  
 അ॒ഗ॒ച്ഛ॒ന്ത॒ । ക॒ല്പ॒താം॑ । നഃ॑ । ഇ॒ദം॑ । ഇ॒തി॒ । തേ॑ । അ॒ബ്രു॑വ॒ന് ।  
 സ്മി॑ഷ്ടമി॒തി॒ സു - ഇ॒ഷ്ടം॑ । വൈ॒ । നഃ॑ । ഇ॒ദം॑ । ഭ॒വി॒ഷ്യ॒തി॒ ।  
 യത്॑ । ഇ॒മം॑ । രാ॒ധ॒യി॒ഷ്യാമഃ॑ । ഇ॒തി॒ । തത്॑ । സ്മി॑ഷ്ടകൃ॒ത॒ ഇ॒തി॒  
 സ്മി॑ഷ്ട - കൃ॒തഃ॑ । സ്മി॑ഷ്ടകൃ॒ത്താ॒മി॒തി॒ സ്മി॑ഷ്ടകൃ॒ത് - താം॑ ।  
 ത॒സ്യ॑ । ആ॒വി॒ദ്ധമി॒ത്യാ - വി॒ദ്ധം॑ । നി॒രി॒തി॒ । 44 (50)

#### 2.6.8.4

അകൃ॑ന്തൻ യവേ॑ന സ॒മി॒തം തസ്മാ॑ദ്-യവ॒മാ॒ത്രമ॑വ  
 ദ്യേ॒ദ്-യജ്ജ്യാ॑യോഽവ॒ദ്-യേ॒ദ്-രോ॒പയേ॑ത് തദ്-യജ്ഞ॑സ്യ യദു॒പ  
 ച സ്മൃ॑ണീയാദഭി ച ഫാ॒രയേ॑ദുദയതഃ സൗ॒ശ്രാ॒യീ  
 കു॒ര്യാ॒വദാ॑യാഭി ഫാ॒രയ॑തി ദിഃ॒ സം॒പദ്യ॑തേ ദി॒പാദ്-യജ്ഞാ॑നഃ  
 പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത്യ യത് തി॒രശ്ചീ॑ന-മ॒തി-ഹ॒രേദ॑നഭി-വി॒ദ്ധം  
 യജ്ഞ॑സ്യാഭി വി॒ധ്യേ॒ദഗ്രേ॑ണ പ॒രി ഹ॑രതി തീ॒ർഥേ॑നൈവ  
 പ॒രി ഹ॑രതി തത് പൃ॒ഷ്ഠേ പ॒ര്യഹ॑രൻ തത് - [ ] 45

#### 2.6.8.4 - Padam

അകൃ॑ന്തൻ | യവേ॑ന | സം॒മി॒തമി॑തി സം - മി॒തം | തസ്മാ॑ത് |  
 യവ॒മാ॒ത്രമി॑തി യവ - മാ॒ത്രം | അ॒വേ॒തി | ദ്യേ॒ത് | യത് |  
 ജ്യാ॑യഃ | അ॒വദ്യേ॑ദിത്യവ - ദ്യേ॒ത് | രോ॒പയേ॑ത് | തത് |  
 യജ്ഞ॑സ്യ | യത് | ഉ॒പേ॒തി | ച | സ്മൃ॑ണീയാത് | അ॒ഭി॒തി |  
 ച | ഫാ॒രയേ॑ത് | ഉ॒ദയ॑തഃ സൗ॒ശ്രാ॒യീത്യു॑ദയതഃ-സൗ॒ശ്രാ॒യീ |  
 കു॒ര്യാ॒ത് | അ॒വദാ॑യേത്യവ - ദാ॒യ | അ॒ഭി॒തി | ഫാ॒രയ॑തി |  
 ദിഃ॒ | സം॒മി॒തി | പ॒ദ്യതേ॑ | ദി॒പാ॒ദിതി॑ ദി - പാ॒ത് | യജ്ഞാ॑നഃ |  
 പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത്യാ ഇ॒തി പ്ര॒തി - സ്ഥി॑ത്യൈ | യത് | തി॒രശ്ചീ॑നം |  
 അ॒തിഹ॑രേദിത്യതി-ഹ॒രേത് | അ॒നഭി॑വി॒ദ്ധമി॑ത്യനഭി-വി॒ദ്ധം |  
 യജ്ഞ॑സ്യ | അ॒ഭി॒തി | വി॒ധ്യേ॒ത് | അ॒ഗ്രേ॑ണ | പ॒രി॒തി |

ഹരതി । തീർത്ഥേന । ഏവ । പരീതി । ഹരതി । തത് ।  
 പുഷ്പേ । പരീതി । അഹരന് । തത് । **45 (50)**

**2.6.8.5**

പുഷാ പ്രാശ്യ ദതോരുണത് തസ്മാത് പുഷാ പ്രപിഷ്ടാഗോ  
 ദന്തകോ ഹി തം ദേവാ അബ്രുവൻ വി വാ  
 അയമാർധ്യപ്രാശിത്രിയോ വാ അയമഭൂദിതി തദ്-  
 ബൃഹസ്പതയേ പര്യഹരൻമ് സോഽബിഭേദ്-ബൃഹസ്പതിരിതഥം  
 വാവ സ്യ ആർതിമാരിഷ്യതിതി സ ഏതം മന്ത്രമപശ്യഥ്  
 സൂര്യസ്യ ത്വാ ചക്ഷുഷാ പ്രതി പശ്യാമീത്യബ്രവീന്ന ഹി  
 സൂര്യസ്യ ചക്ഷുഃ - [ ] **46**

**2.6.8.5 - Padam**

പുഷാ । പ്രാശ്യേതി പ്ര-അശ്യ । ദതഃ । അരുണത് । തസ്മാത് ।  
 പുഷാ । പ്രപിഷ്ടാഗ ഇതി പ്രപിഷ്ട-ഭാഗഃ । അദന്തകഃ । ഹി ।  
 തം । ദേവാഃ । അബ്രുവന് । വീതി । വൈ । അയം । ആർധി ।  
 അപ്രാശിത്രിയ ഇത്യപ്ര - അശിത്രിയഃ । വൈ । അയം ।  
 അഭൂത് । ഇതി । തത് । ബൃഹസ്പതയേ । പരീതി । അഹരന് ।  
 സഃ । അബിഭേത് । ബൃഹസ്പതിഃ । ഇതഥം । വാവ । സ്യഃ ।  
 ആർതിം । ഏതി । അരിഷ്യതി । ഇതി । സഃ । ഏതം ।  
 മന്ത്രം । അപശ്യത് । സൂര്യസ്യ । ത്വാ । ചക്ഷുഷാ । പ്രതീതി ।



പശ്യാമി । ഇതി । അബ്രവീത് । ന । ഹി । സൂര്യസ്യ ।

ചക്ഷുഃ । 46 (50)

### 2.6.8.6

കിം ചന ഹിനസ്തി സോഽബിഭേത് പ്രതിഗൃഹ്ണന്തം

മാ ഹിച്ഛിഷ്യതീതി ദേവസ്യ ത്വാ സവിതുഃ

പ്രസവേഽശിനോർ- ബാഹുഭ്യാം പൃഷ്ണാ ഹസ്താഭ്യാം പ്രതി  
ഗൃഹ്ണാമിത്യബ്രവീഥ് സവിത്യുപസ്മൃത ഏവൈനദ്ബ്രഹ്മണാ  
ദേവതാഭിഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാഥ് സോഽബിഭേത് പ്രാശ്നന്തം

മാ ഹിച്ഛിഷ്യതീത്യഗേസ്ത്വാ ട്ടസ്യേന പ്രാശ്നാമിത്യബ്രവീന്ന  
ഹ്യഗേരാസ്യം കിഞ്ചന ഹിനസ്തി സോഽബിഭേത് - [ ] 47

### 2.6.8.6 - Padam

കിം । ചന । ഹിനസ്തി । സഃ । അബിഭേത് ।

പ്രതിഗൃഹ്ണന്തമിതി പ്രതി - ഗൃഹ്ണന്തം । മാ ।

ഹിച്ഛിഷ്യതി । ഇതി । ദേവസ്യ । ത്വാ । സവിതുഃ । പ്രസവ

ഇതി പ്ര - സവേ । അശിനോഃ । ബാഹുഭ്യാമിതി

ബാഹു-ഭ്യാം । പൃഷ്ണഃ । ഹസ്താഭ്യാം । പ്രതീതി । ഗൃഹ്ണാമി ।

ഇതി । അബ്രവീത് । സവിത്യുപസ്മൃത ഇതി

സവിത്യു - പ്രസ്മൃതഃ । ഏവ । ഏനത് । ബ്രഹ്മണാ ।

ദേവതാഭിഃ । പ്രതീതി । അഗൃഹ്ണാത് । സഃ । അബിഭേത് ।

പ്രാശ്നമിതി പ്ര - അശ്നം | മാ | ഹിച്സിഷ്യതി | ഇതി |  
 അഗ്നേഃ | ത്വാ | ആസ്യേന | പ്രേതി | അശ്നാമി | ഇതി |  
 അബ്രവീത് | ന | ഹി | അഗ്നേഃ | ആസ്യം | കിം | ചന |  
 ഹിനസ്തി | സഃ | അബിഭേത് | **47 (50)**

### 2.6.8.7

പ്രാശ്നം മാഹിച്സിഷ്യതീതി ബ്രാഹ്മണസ്യോദരേണേത്യ  
 ബ്രവീന്ന ഹി ബ്രാഹ്മണസ്യോദരം കിം ചന ഹിനസ്തി  
 ബൃഹസ്പതേർ ബ്രഹ്മണേതി സ ഹി ബ്രഹ്മിഷ്ടോഽപ വാ  
 ഏതസ്മാത് പ്രാണാഃ ക്രാമന്തി യഃ പ്രാശ്നിത്രം പ്രാശ്നാത്യദ്ഭിർ-  
 മാർജയിത്വാ പ്രാണാൻമ് സം മൃശതേഽമൃതം വൈ പ്രാണാ  
 അമൃതമാപഃ പ്രാണാനേവ യഥാസ്ഥാനമുപ ഹവയതേ | **48**

### 2.6.8.7 - Padam

പ്രാശ്നമിതി പ്ര - അശ്നം | മാ | ഹിച്സിഷ്യതി | ഇതി |  
 ബ്രാഹ്മണസ്യ | ഉദരേണ | ഇതി | അബ്രവീത് | ന | ഹി |  
 ബ്രാഹ്മണസ്യ | ഉദരം | കിം | ചന | ഹിനസ്തി | ബൃഹസ്പതേഃ |  
 ബ്രഹ്മണാ | ഇതി | സഃ | ഹി | ബ്രഹ്മിഷ്ടഃ | അപേതി | വൈ |  
 ഏതസ്മാത് | പ്രാണാ ഇതി പ്ര - അനാഃ | ക്രാമന്തി | യഃ |  
 പ്രാശ്നിത്രമിതി പ്ര - അശ്നിത്രം | പ്രാശ്നാതീതി പ്ര-അശ്നാതി |  
 അദ്ഭിരിത്യത്-ഭിഃ | മാർജയിത്വാ | പ്രാണാനിതി

പ്ര-അനാൻ | സമിതി | മൃശതേ | അമൃതം | വൈ | പ്രാണാ  
ഇതി പ്ര - അനാഃ | അമൃതം | ആപഃ | പ്രാണാനിതി  
പ്ര-അനാൻ | ഏവ | യഥാസ്ഥാനമിതി യഥാ - സ്ഥാനം |  
ഉപേതി | ഹവയതേ | **48 (44)** (പ്രാശ്നീയാദ്ധോതാ - യജ്ഞം -  
നി - രഹരന്ത - ചക്ഷു - രാസ്യം കിഞ്ചന ഹിനസ്തി  
സോഽബിഭേ - ചതുശ്ചതാരിഃശ്ച ) (A8)

### 2.6.9.1

അഗ്നീയ ആ ദധാ-ത്യഗ്നിമുഖാ-നേവർതൂൻ പ്രീണാതി  
സമിധമാ ദധാത്യുത്തരാസാ-മാഹുതീനാം പ്രതിഷ്ഠിത്യാ  
അഥോ സമിദ്ധത്യേവ ജുഹോതി പരിധീൻമ് സം മാർഷി  
പുനാത്യേവൈനാൻമ് സകൃഥ് സകൃഥ് സം മാർഷി  
പരാജിവ ഹ്യേതർഹി യജ്ഞശ്ചതുഃ സംപദ്യതേ ചതുഷ്ഠാദഃ  
പശവഃ പശുനേവാവ രുന്ധേ ബ്രഹ്മൻ പ്രസ്ഥാസ്യാമ  
ഇത്യാഹാത്ര വാ ഏതർഹി യജ്ഞഃ ശ്രിതോ - [ ] **49**

### 2.6.9.1 - Padam

അഗ്നീയ ഇത്യഗ്നി - ഇധേ | ഏതി | ദധാതി |  
അഗ്നിമുഖാനിത്യഗ്നി-മുഖാൻ | ഏവ | ജുതൂൻ | പ്രീണാതി |  
സമിധമിതി സം - ഇധം | ഏതി | ദധാതി |  
ഉത്തരാസാമിത്യുത് - തരാസാം |

ആഹുതീനാമിത്യാ - ഹുതീനാം । പ്രതിഷ്ഠിത്യാ ഇതി  
 പ്രതി - സ്ഥിത്യൈ । അഥോ ഇതി । സമിദ്ധതീതി  
 സമിത് - വതി । ഏവ । ജുഹോതി । പരിധീനിതി  
 പരി - ധീൻ । സമിതി । മാർഷി । പുനാതി । ഏവ । ഏനാൻ ।  
 സകൃത്സകൃദിതി സകൃത് - സകൃത് । സമിതി । മാർഷി ।  
 പരാൻ । ഇവ । ഹി । ഏതർഹി । യജ്ഞഃ । ചതുഃ । സമിതി ।  
 പദ്യതേ । ചതുഷ്ഠാദ ഇതി ചതുഃ - പാദഃ । പശവഃ । പശൂൻ ।  
 ഏവ । അവേതി । രൂന്ധേ । ബ്രഹ്മൻ । പ്രേതി । സ്ഥാസ്യാമഃ ।  
 ഇതി । ആഹ । അത്ര । വൈ । ഏതർഹി । യജ്ഞഃ ।

ശ്രീതഃ । 49 (50)

### 2.6.9.2

യത്ര ബ്രഹ്മാ യത്രൈവ യജ്ഞഃ ശ്രീതസ്തത് ഏവൈനമാ രഭതേ  
 യദ്ധന്തേന പ്രമീവേദേപനഃ സ്യാദ്യചീർഷാ ശീർഷക്തിമാൻമ-  
 സ്യാദ്യത് തൃഷ്ണിമാസീതാ സംപ്രത്തോ യജ്ഞഃ സ്യാത്  
 പ്രതിഷ്ഠേത്യേവ ബ്രൂയാദ്-വാചി വൈ യജ്ഞഃ ശ്രീതോ  
 യത്രൈവ യജ്ഞഃ ശ്രീതസ്തത് ഏവൈനം സം പ്ര യച്ചതി  
 ദേവ സവിതരേതത് തേ പ്രാ - [ ] 50

### 2.6.9.2 - Padam

യത്ര | ബ്രഹ്മാ | യത്ര | ഏവ | യജ്ഞഃ | ശ്രീതഃ | തതഃ |  
 ഏവ | ഏനം | ഏതി | രഭതേ | യത് | ഹസ്തേന | പ്രമീവേദിതി |  
 പ്ര - മീവേത് | വേപനഃ | സ്യാത് | യത് | ശീർഷ്ണാ |  
 ശീർഷക്തിമാനിതി ശീർഷക്തി - മാൻ | സ്യാത് | യത് |  
 തൃഷ്ണീം | ആസീത | അസംപ്രത്ത ഇത്യസം - പ്രത്തഃ |  
 യജ്ഞഃ | സ്യാത് | പ്രതി | തിഷ്ഠ | ഇതി | ഏവ | ബ്രൂയാത് |  
 വാചി | വൈ | യജ്ഞഃ | ശ്രീതഃ | യത്ര | ഏവ | യജ്ഞഃ |  
 ശ്രീതഃ | തതഃ | ഏവ | ഏനം | സം | പ്രേതി | യച്ഛതി | ദേവ |  
 സവിതഃ | ഏതത് | തേ | പ്രേതി | **50 (50)**

### 2.6.9.3

-ssഹേത്യാഹ പ്രസൂത്യൈ ബൃഹസ്പതിർ ബ്രഹ്മേത്യാഹ സ ഹി  
 ബ്രഹ്മീഷഃ സ യജ്ഞം പാഹി സ യജ്ഞപതിം പാഹി സ മാം  
 പാഹീത്യാഹ യജ്ഞായ യജമാനായാസ്സത്ഥനേ തേഭ്യ  
 ഏവാസ്സശിഷമാ ശാസ്തേസനാർത്യാ ആശ്രാവ്യാസ്സഹ ദേവാൻ  
 യജേതി ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തീഷ്ടാ ദേവതാ അഥ കതമ ഏതേ  
 ദേവാ ഇതി ചന്ദാഽസീതി ബ്രൂയാദ്-ഗായത്രീം  
 ത്രിഷ്ടുഭം - [ ] **51**

### 2.6.9.3 - Padam

ആഹ | ഇതി | ആഹ | പ്രസൂ॑ത്യാ ഇതി പ്ര - സൂ॑തൈ |  
 ബൃ॑ഹസ്പതിഃ | ബ്ര॒ഹ്മാ | ഇതി | ആഹ | സഃ | ഹി |  
 ബ്ര॒ഹ്മീ॑ഷുഃ | സഃ | യജ്ഞം | പാ॒ഹി | സഃ | യജ്ഞ॑പതിമിതി  
 യജ്ഞ - പതിം | പാ॒ഹി | സഃ | മാം | പാ॒ഹി | ഇതി | ആഹ |  
 യജ്ഞായ | യജ്ഞാനായ | ആ॒ത്മനേ॑ | തേ॒ഭ്യഃ | ഏ॒വ |  
 ആ॒ശി॒ഷ്മി॒ത്യാ - ശി॒ഷം | ഏ॒തി | ശാ॒സ്മേ | അ॒നാർ॑തൈ |  
 ആ॒ശ്രോ॒വ്യേ॒ത്യാ - ശ്രോ॒വ്യ | ആഹ | ദേ॒വാൻ | യജ | ഇതി |  
 ബ്ര॒ഹ്മവാ॑ദിന ഇതി ബ്ര॒ഹ്മ - വാ॑ദിനഃ | വദ॑ന്തി | ഇ॒ഷ്ടാഃ |  
 ദേ॒വതാഃ | അ॒ഥ | ക॒തമേ॑ | ഏ॒തേ | ദേ॒വാഃ | ഇതി | ഛന്ദാ॑ഽസി |  
 ഇതി | ബ്രൂ॑യാത് | ഗായ॒ത്രീം | ത്രി॒ഷ്ടുഭം | 51 (50)

### 2.6.9.4

ജഗ॑തീമിത്യഥോ ഖലാ॑ഹുർബ്രാ॒ഹ്മണാ॑ വൈ ഛന്ദാ॑ഽസീതി  
 താനേ॒വ തദ്-യജ॑തി ദേ॒വാനാം॑ വാ ഇ॒ഷ്ടാ ദേ॒വതാ॑  
 ആ॒സന്ന॑മാഗ്നിർനോ॒ദജ്വ॑ലത് തം ദേ॒വാ ആ॑ഹുതീദി-  
 രനു॒യാജേ॑ഷ്യന്വ-വി॒ദൻ യദനു॒യാജാൻ യജ॑ത്യഗ്നിമേ॒വ  
 തഥ് സ॑മി॒ന്ധ ഏ॒തദു॒ർവൈ॑ നാമാ॑ഽസുര ആ॒സീഥ് സ  
 ഏ॒തർഹി॑ യജ്ഞ॑സ്യാ ഽശി॒ഷ്മവ്യ॑ക്ത  
 യദ് ബ്രൂ॑യാദേത - [ ] 52

#### 2.6.9.4 - Padam

ജഗ॑തീം । ഇ॒തി । അ॒ഥോ ഇ॒തി । ഖ॒ലു । ആ॒ഹുഃ ।  
 ബ്രാ॒ഹ്മണാഃ । വൈ । ഛ॒ന്ദാഃ॑സി । ഇ॒തി । താൻ । ഏ॒വ । തത് ।  
 യജ॑തി । ദേ॒വാനാ॑ം । വൈ । ഇ॒ഷ്ടാഃ । ദേ॒വതാഃ॑ । ആ॒സന്ന് ।  
 അ॒ഥ । അ॒ഗ്നിഃ । ന । ഉ॒ദിതി॑ । അ॒ജാ॒ലത് । തം । ദേ॒വാഃ ।  
 ആ॒ഹു॒തീദി॒രിത്യാ॒ഹുതി॑ - ഭിഃ ।  
 അ॒നു॒യാജേ॑ഷിത്യനു - യാജേ॑ഷു । അ॒ഗ്നിതി॑ । അ॒വി॒ന്ദന് ।  
 യത് । അ॒നു॒യാജാ॑നിത്യനു - യാജാൻ । യജ॑തി । അ॒ഗ്നിം ।  
 ഏ॒വ । തത് । സ॒മിതി॑ । ഇ॒ന്ധേ । ഏ॒തദുഃ । വൈ । നാമ॑ ।  
 ആ॒സുരഃ । ആ॒സീത് । സഃ । ഏ॒തർഹി॑ । യജ॑ഞ്ഞസ്യ ।  
 ആ॒ശി॒ഷ്മിത്യാ॑ - ശി॒ഷം । അ॒വൃ॒ക്ത । യത് । ബ്രൂ॒യാത് ।  
 ഏ॒തത് । 52 (50)

#### 2.6.9.5

-ദു ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ ഭദ്ര-മദ്യുദിത്യേതദു-മേവാഽഽസുരം  
 യജ്ഞസ്യാഽഽശിഷം ഗമയേദിദം ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ ഭദ്രമദ്യുദിത്യേവ  
 ബ്രൂയാദ്-യജമാനമേവ യജ്ഞസ്യാഽഽശിഷം ഗമയത്യാർധ്വ  
 സൂക്തവാക്മുത നമോവാക്മി-ത്യാഹേദമരാമ്-സ്മേതി  
 വാവൈതദാഹോപശ്രിതോ ദിവഃ പൃഥ്വിവ്യോരിത്യാഹ  
 ദ്യാവാപൃഥ്വിവ്യോർഹി യജ്ഞ ഉപശ്രിത ഓമന്വതീ തേഽസ്മിൻ

യജ്ഞേ യജമാന ദ്യാവാപൃഥിവീ - [ ] 53

### 2.6.9.5 - Padam

ഉ | ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി ദ്യാവാ - പൃഥിവീ | ഭദ്രം | അഭൂത് |  
 ഇതി | ഏതദും | ഏവ | ആസുരം | യജ്ഞസ്യ |  
 ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം | ഗമയേത് | ഇദം | ദ്യാവാപൃഥിവീ  
 ഇതി ദ്യാവാ - പൃഥിവീ | ഭദ്രം | അഭൂത് | ഇതി | ഏവ |  
 ബ്രൂയാത് | യജമാനം | ഏവ | യജ്ഞസ്യ |  
 ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം | ഗമയതി | ആർധ്യ |  
 സൂക്തവാക്മിതി സൂക്ത - വാക് | ഉത | നമോവാക്മിതി  
 നമഃ - വാക് | ഇതി | ആഹ | ഇദം | അരാമ്സു | ഇതി |  
 വാവ | ഏതത് | ആഹ | ഉപശ്രിത ഇത്യുപ - ശ്രിതഃ | ദിവഃ |  
 പൃഥിവ്യോഃ | ഇതി | ആഹ | ദ്യാവാപൃഥിവ്യോരിതി  
 ദ്യാവാ - പൃഥിവ്യോഃ | ഹി | യജ്ഞഃ | ഉപശ്രിത  
 ഇത്യുപ - ശ്രിതഃ | ഓമന്വതീ ഇത്യോമന് - വതീ | തേ |  
 അസ്മിന് | യജ്ഞേ | യജമാന | ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി  
 ദ്യാവാ - പൃഥിവീ | 53 (50)

### 2.6.9.6

സ്താമിത്യാഹാ ssശിഷമേവൈതാമാ ശാസ്തേ യദ്ബ്രൂയാമ്  
 സുപാവസാനാ ച സ്വധൃവസാനാ ചേതി പ്രമായുകോ



സ്താം | ഇതി | ആഹ | ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം | ഏവ |  
 ഏതാം | ഏതി | ശാസ്തേ | യത് | ബ്രൂയാത് |  
 സുപാവസാനേതി സു - ഉപാവസാനാ | ച |  
 സ്വധൃവസാനേതി സു - അധൃവസാനാ | ച | ഇതി |  
 പ്രമായുക ഇതി പ്ര - മായുകഃ | യജമാനഃ | സ്യാത് | യദാ |  
 ഹി | പ്രമീയത ഇതി പ്ര - മീയതേ | അഥ | ഇമാം |  
 ഉപാവസ്യതീത്യുപ - അവസ്യതി | സുപചരണേതി  
 സു - ഉപചരണാ | ച | സ്വധിചരണേതി സു-അധിചരണാ |  
 ച | ഇതി | ഏവ | ബ്രൂയാത് | വരീയസിം | ഏവ | അസ്മൈ |  
 ഗവ്യൂതിം | ഏതി | ശാസ്തേ | ന | പ്രമായുക ഇതി  
 പ്ര - മായുകഃ | ഭവതി | തയോഃ | ആവിദീത്യാ - വിദി |  
 അഗ്നിഃ | ഇദം | ഹവിഃ | അജുഷത | ഇതി | ആഹ | യാഃ |  
 അയാക്ഷ്മ | **54 (50)**

### 2.6.9.7

ദേവതാസ്താ അരീരധാമേതി വാവൈതദാഹ യന്ന നിർദിശേത്  
 പ്രതിവേശം യജ്ഞസ്യ ശശീർഗച്ഛേദാ ശാസ്തേയം യജമാനോ  
 സാവിത്യാഹ നിർദിശ്യൈവൈനഃ സുവർഗം ലോകം  
 ഗമയത്യുരാ ശാസ്തേ സുപ്രജാസ്തഥാ ശാസ്ത ഇത്യാഹാ  
 ശശിഷമേവൈതഥാ ശാസ്തേ സജാതവനസ്യഥാ ശാസ്ത  
 ഇത്യാഹ പ്രാണാ വൈ സജാതാഃ പ്രാണാനേവ - [ ] 55

### 2.6.9.7 - Padam

ദേവതാഃ | താഃ | അരീരധാമ | ഇതി | വാവ | ഏതത് | ആഹ |  
 യത് | ന | നിർദിശേദിതി നിഃ - ദിശേത് | പ്രതിവേശമിതി  
 പ്രതി - വേശം | യജ്ഞസ്യ | ആശീരിത്യാ - ശീഃ | ഗച്ഛേത് |  
 ഏതി | ശാസ്തേ | അയം | യജമാനഃ | അസൗ | ഇതി |  
 ആഹ | നിർദിശ്യേതി നിഃ - ദിശ്യ | ഏവ | ഏനം |  
 സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം | ലോകം | ഗമയതി | ആയുഃ |  
 ഏതി | ശാസ്തേ | സുപ്രജാസ്തഥിതി സുപ്രജാഃ-തഥാ | ഏതി |  
 ശാസ്തേ | ഇതി | ആഹ | ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം | ഏവ |  
 ഏതാം | ഏതി | ശാസ്തേ | സജാതവനസ്യഥിതി  
 സജാത - വനസ്യഥാ | ഏതി | ശാസ്തേ | ഇതി | ആഹ |  
 പ്രാണാ ഇതി പ്ര-അനാഃ | വൈ | സജാതാ ഇതി സ-ജാതാഃ |

പ്രാണാനിതി പ്ര - അനാൻ | ഏവ | 55 (50)

### 2.6.9.8

നാന്തരേതി തദഗ്നിർ ദേവോ ദേവേഭ്യോ വനതേ വയമഗ്നേർ  
 മാനുഷാ ഇത്യാഹാഗ്നിർ ദേവേഭ്യോ വനതേ വയം മനുഷ്യേഭ്യ  
 ഇതി വാവൈതദാഹേഹ ഗതിർവാമസ്യേദം ച നമോ ദേവേഭ്യ  
 ഇത്യാഹ യാശ്ചൈവ ദേവതാ യജതി യാശ്ച ന താഭ്യ  
 ഏവോഭയീഭ്യോ നമസ്കരോത്യാത്മനോഽനാർഭൈത്യേ | 56

### 2.6.9.8 - Padam

ന | അന്തഃ | ഏതി | തത് | അഗ്നിഃ | ദേവഃ | ദേവേഭ്യഃ |  
 വനതേ | വയം | അഗ്നേഃ | മാനുഷാഃ | ഇതി | ആഹ |  
 അഗ്നിഃ | ദേവേഭ്യഃ | വനതേ | വയം | മനുഷ്യേഭ്യഃ | ഇതി |  
 വാവ | ഏതത് | ആഹ | ഇഹ | ഗതിഃ | വാമസ്യ | ഇദം | ച |  
 നമഃ | ദേവേഭ്യഃ | ഇതി | ആഹ | യാഃ | ച | ഏവ | ദേവതാഃ |  
 യജതി | യാഃ | ച | ന | താഭ്യഃ | ഏവ | ഉഭയീഭ്യഃ | നമഃ |  
 കരോതി | ആത്മനഃ | അനാർഭൈത്യേ | 56 (46)

(ശ്രീതഃ - തേ പ്ര - ത്രിഷ്ടുഭ - മേതദ് - ദ്യാവാപൃഥിവീ

യാ അയാക്ഷ്മ - പ്രാണാനേവ - ഷട്ചത്വാരീശ്ശ്ച ) (A9)

### 2.6.10.1

ദേ॒വാ॒ വൈ॒ യ॒ജ്ഞ॑സ്യ॒ സ്വ॒ഗാ॒ക॒ർതാ॑രം॒ നാ॒വി॒ന്ദ॑ൻ തേ ശം॒യു॒ം  
 ബാ॒ർഹ॑സ്വ॒ത്യമ॒ബ്രു॑വ॒ന്നി॒മം നോ॑ യ॒ജ്ഞഃ॑ സ്വ॒ഗാ കൃ॒ർവി॒തി  
 സോ॑ഽബ്ര॒വീദാ॑ർം വൃ॒ണൈ॒ യദേ॒വാ- ബ്രാ॑ഹ്മ॒ണോ॑ക്തോ  
 ഽശ്ര॑ദ്യ॒ധാനോ॑ യ॒ജാ॑തൈ॒ സാ മേ॑ യ॒ജ്ഞ॑സ്യാ॒ഽഽശീ॑ര॒സദി॒തി  
 തസ്മാ॑ദ്- യദബ്രാ॑ഹ്മ॒ണോ॑ക്തോ॒ഽശ്ര॑ദ്യ॒ധാനോ॑ യ॒ജ്ഞേ  
 ശം॒യു॒മേ॒വ ത॑സ്യ॒ ബാ॒ർഹ॑സ്വ॒ത്യം യ॒ജ്ഞ॑സ്യാ  
 ഽഽശീ॑ര॒ഗച്ഛ॑ത്യേ॒തന്മ॑മേ॒ത്യബ്ര॑വീ॒ത് കി॒മേ॒ പ്ര॒ജായാ॑ - [ ] 57

### 2.6.10.1 - Padam

ദേ॒വാഃ | വൈ॒ | യ॒ജ്ഞ॑സ്യ॒ | സ്വ॒ഗാ॒ക॒ർതാ॑രമിതി  
 സ്വ॒ഗാ - ക॒ർതാ॑രം | ന | അ॒വി॒ന്ദ॑ൻ | തേ | ശം॒യു॒മിതി  
 ശം - യു॒ം | ബാ॒ർഹ॑സ്വ॒ത്യം | അ॒ബ്രു॑വ॒ൻ | ഇ॒മം | നഃ |  
 യ॒ജ്ഞം॑ | സ്വ॒ഗേ॒തി സ്വ - ഗാ | കൃ॒രു | ഇ॒തി | സഃ |  
 അ॒ബ്ര॑വീ॒ത് | വ॒രം | വൃ॒ണൈ॒ | യത് | ഏ॒വ |  
 അ॒ബ്രാ॑ഹ്മ॒ണോ॑ക്ത ഇ॒ത്യബ്രാ॑ഹ്മ॒ണ - ഉ॒ക്തഃ | അ॒ശ്ര॑ദ്യ॒ധാന  
 ഇ॒ത്യശ്ര॑ത് - ദ॒ധാ॒നഃ | യ॒ജാ॑തൈ॒ | സാ | മേ॒ | യ॒ജ്ഞ॑സ്യ॒ |  
 ആ॒ശീ॑രി॒ത്യാ - ശീഃ | അ॒സത് | ഇ॒തി | ത॒സ്മാ॑ത് | യത് |  
 അ॒ബ്രാ॑ഹ്മ॒ണോ॑ക്ത ഇ॒ത്യബ്രാ॑ഹ്മ॒ണ - ഉ॒ക്തഃ | അ॒ശ്ര॑ദ്യ॒ധാന

ഇത്യശ്രുത് - ദധാനഃ । യജതേ । ശംയുമിതി ശം - യും ।

ഏവ । തസ്യ । ബാർഹസ്സത്യം । യജ്ഞസ്യ ।

ആശീരിത്യാ - ശീഃ । ഗച്ഛതി । ഏതത് । മമ । ഇതി ।

അബ്രവീത് । കിം । മേ ।

പ്രജായാ ഇതി പ്ര - ജായാഃ । **57 (50)**

### **2.6.10.2**

ഇതി യോഽപഗുരാതൈ ശതേന യാതയാഭ്യോ നിഹനന്ത്  
സഹസ്രേണ യാതയാഭ്യോ ലോഹിതം കരവദ്യാവതഃ പ്രസ്കദ്യ

പാച്സൂന്മ് സം ഗൃഹ്ണാത് താവതഃ സംവത്സരാൻ

പിത്യലോകം ന പ്രജാനാദിതി തസ്മാദ്-ബ്രാഹ്മണായ

നാപ ഗുരേത ന നി ഹന്ത്യാന ലോഹിതം കൂര്യാദേതാവതാ

ഹൈനസാ ഭവതി തച്ഛായോരാ വൃണീമഹ ഇത്യാഹ

യജ്ഞമേവ തഥ് സ്വഗാ കരോതി ത - [ ] **58**

### **2.6.10.2 - Padam**

ഇതി । യഃ । അപഗുരാതാ ഇത്യപ - ഗുരാതൈ । ശതേന ।

യാതയാത് । യഃ । നിഹനദിതി നി - ഹനത് । സഹസ്രേണ ।

യാതയാത് । യഃ । ലോഹിതം । കരവത് । യാവതഃ ।

പ്രസ്കദ്യതി പ്ര - സ്കദ്യ । പാച്സൂന്മ് । സംഗൃഹ്ണാദിതി

സം - ഗൃഹ്ണാത് । താവതഃ । സംവത്സരാനിതി

സം - വ॒മ്സരാ॑ൻ । പി॒തൃ॒ലോക॑മിതി പി॒തൃ - ലോ॑കം । ന ।  
 പ്രേ॒തി । ജാ॑നാത് । ഇ॒തി । ത॒സ്മാ॑ത് । ബ്രാ॒ഹ്മണാ॑യ । ന ।  
 അ॒പേതി॑ । ഗു॒രേത॑ । ന । നീ॒തി । ഹ॒ന്യാത് । ന । ലോ॒ഹിതം॑ ।  
 കു॒ര്യാത് । ഏ॒താവ॑താ । ഹ । ഏ॒നസാ॑ । ഭ॒വതി॑ । തത് ।  
 ശം॑യോരിതി ശം - യോഃ । ഏ॒തി । വൃ॒ണീമ॑ഹേ । ഇ॒തി ।  
 ആ॒ഹ । യ॒ജ്ഞം॑ । ഏ॒വ । തത് । സ്വ॒ഗേതി॑ സ്വ - ഗാ ।  
 ക॒രോതി॑ । തത് । 58 (50)

### 2.6.10.3

-ഋ॒യോരാ॑ വൃ॒ണീമ॑ഹ ഇ॒ത്യാഹ॑ ശം॑യുമേ॒വ ബാ॑ർഹ॒സ്വത്യം॑  
 ഭാ॒ഗധേ॑യേന സ॒മർധ॑യതി ഗാ॒തും യ॒ജ്ഞായ॑ ഗാ॒തും  
 യ॒ജ്ഞപ॑തയ ഇ॒ത്യാഹാ॑ഃ ശി॒ഷ്മേ॒വൈതാ॑മാ ശാ॒സ്ത്രേ॒ സോമം॑  
 യ॒ജതി॑ രേത ഏ॒വ തദ്-ദ॑ധാതി ത്വ॒ഷ്ടാരം॑ യ॒ജതി॑ രേത ഏ॒വ  
 ഹി॒തം ത്വ॒ഷ്ടാ രൂ॒പാണി॑ വി ക॒രോതി॑ ഭേ॒വാ॒നാം പ॒തീർ യ॒ജതി॑  
 മി॒മുന॑ത്വായാ॒ഗ്നിം ഗൃ॒ഹപ॑തി യ॒ജതി॑ പ്ര॒തിഷ്ഠി॑ത്യൈ  
 ജാമി॑ വാ ഏ॒തദ്-യ॒ജ്ഞസ്യ॑ ക്രിയ॒തേ - [ ] 59

### 2.6.10.3 - Padam

ശം॑യോരിതി ശം - യോഃ । ഏ॒തി । വൃ॒ണീമ॑ഹേ । ഇ॒തി ।  
 ആ॒ഹ । ശം॑യുമിതി ശം - യും । ഏ॒വ । ബാ॑ർഹ॒സ്വത്യം॑ ।

ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | സമിതി | അർധയതി |  
 ഗാതും | യജ്ഞായ | ഗാതും | യജ്ഞപതയ ഇതി  
 യജ്ഞ - പതയേ | ഇതി | ആഹ | ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം |  
 ഏവ | ഏതാം | ഏതി | ശാസേ | സോമം | യജതി | രേതഃ |  
 ഏവ | തത് | ദധാതി | ത്വഷ്ടാരം | യജതി | രേതഃ | ഏവ |  
 ഹിതം | ത്വഷ്ടാ | രൂപാണി | വീതി | കരോതി | ദേവാനാം |  
 പതീഃ | യജതി | മിമുനതായേതി മിമുന - തായ |  
 അഗ്നിം | ഗൃഹപതിമിതി ഗൃഹ - പതിം | യജതി |  
 പ്രതിഷ്ഠിത്യാ ഇതി പ്രതി - സ്ഥിത്യേ | ജാമി | വൈ |  
 ഏതത് | യജ്ഞസ്യ | ക്രിയതേ | **59 (50)**

#### **2.6.10.4**

യദാജ്യേന പ്രയാജാ ഇജ്യന്ത ആജ്യേന പതീസംയാജാ  
 ഋചമനുച്യ പതീസംയാജാനാമൃചാ യജത്യജാമിതായാഥോ  
 മിമുനതായ പക്തി പ്രായണോ വൈ യജ്ഞഃ പക്ത്യുദയനഃ  
 പഞ്ച പ്രയാജാ ഇജ്യന്തേ ചതാരഃ പതീസംയാജാഃ  
 സമിഷ്ടയജുഃ പഞ്ചമം പക്തിമേവാനു പ്രയന്തി  
 പക്തിമനുദ്യന്തി | **60**

#### 2.6.10.4 - Padam

യത് | ആജ്യേന | പ്രയാജാ ഇതി പ്ര - യാജാഃ | ഇജ്യന്തേ |  
 ആജ്യേന | പത്നീസംയാജാ ഇതി പത്നീ - സംയാജാഃ |  
 ഋചം | അനുച്യേത്യനു - ഉച്യ | പത്നീസംയാജാനാമിതി  
 പത്നീ - സംയാജാനാം | ഋചാ | യജതി |  
 അജാമിതായേത്യജാമി - തായ | അഥോ ഇതി |  
 മിമുനതായേതി മിമുന - തായ | പക്തിപ്രായണ ഇതി  
 പക്തി - പ്രായണഃ | വൈ | യജ്ഞഃ |  
 പക്ത്യുദയന ഇതി പക്തി - ഉദയനഃ | പഞ്ച |  
 പ്രയാജാ ഇതി പ്ര - യാജാഃ | ഇജ്യന്തേ | ചതാരഃ |  
 പത്നീസംയാജാ ഇതി പത്നീ - സംയാജാഃ |  
 സമിഷ്ടയജുരിതി സമിഷ്ട-യജുഃ | പഞ്ചമം | പക്തിം | ഏവ |  
 അന്വിതി | പ്രയന്തിതി പ്ര-യന്തി | പക്തിം | അനു | ഉദിതി |  
 യന്തി | 60 (33) (പ്രജായാഃ - കരോതി തത് - ക്രിയതേ -  
 ത്രയസ്ത്രിശ്ച ) (A10)

#### 2.6.11.1

യുക്ഷാഹി ദേവഹുതമാച് അശ്വാച് അഗ്നേ രഥീരിവ |  
 നി ഹോതാ പൂർവ്യഃ സദഃ | ഉത നോ ദേവ ദേവാച് അച്ഛാ  
 വോചോ വിദുഷ്ടരഃ | ശ്രദധിശ്ച വാര്യാ കൃധി |



താപ് ഹ യദ്വിഷ്ഠയ സഹസഃ സുനവാഹുത ।  
 ജതാവാ യജ്ഞിയോ ഭുവഃ । അയമഗ്നിഃ സഹസ്രിണോ  
 വാജസ്യ ശതിനസ്സതിഃ । മുരധാ കവി രയിണാം ।  
 തം നേമിമൃദവോ യഥാ സമസ്ത സഹുതിഭിഃ ।  
 നേദീയോ യജ്ഞ - [ ] 61

### 2.6.11.1 - Padam

യുക്ഷ । ഹി । ദേവഹുതമാനിതി ദേവ - ഹുതമാൻ । അശ്വാൻ ।  
 അഗ്നേ । രഥീഃ । ഇവ । നീതി । ഹോതാ । പൂർവ്യഃ । സദഃ । ഉത ।  
 നഃ । ദേവ । ദേവാൻ । അച്ഛ । വോചഃ । വിദുഷ്ടര ഇതി  
 വിദുഃ - തരഃ । ശ്രത് । വിശ്വാ । വാര്യാ । കൃധി । താം । ഹ । യത് ।  
 യവിഷ്ട । സഹസഃ । സൂനോ । ആഹുതേത്യാ - ഹുത ।  
 ജതാവേത്യുത - വാ । യജ്ഞിയഃ । ഭുവഃ । അയം । അഗ്നിഃ ।  
 സഹസ്രിണഃ । വാജസ്യ । ശതിനഃ । പതിഃ । മുരധാ । കവിഃ ।  
 രയിണാം । തം । നേമിം । ജദവഃ । യഥാ । ഏതി । നമസ്ത ।  
 സഹുതിഭിരിതി സഹുതി - ഭിഃ । നേദീയഃ । യജ്ഞം । 61 (50)

### 2.6.11.2

-മങ്ഗിരഃ । തസ്മൈ നൃ നമദിദ്യവേ വാചാ വിരുപ നിത്യയാ ।  
 വൃഷ്ണേ ചോദസ്ത സുഷുതിം । കമു ഷിദസ്യ സേനയാ  
 ട്സേനരപാകചക്ഷസഃ । പണിം ഗോഷു സ്തരാമഹേ ।

മാ നോ ദേവാനാം വിശഃ പ്രസ്താതീരിവോസ്രാഃ ।  
 കൃശം ന ഹാസുരഷ്ഠിയാഃ । മാ നഃ സമസ്യ ദൃഡ്യഃ  
 പരിഭേഷസോ അഹ് ഹതിഃ । ഊർമിർന നാവമാ വധീത് ।

നമസ്തേ അഗ്ന ഓജസേ ഗൃണന്തി ദേവ കൃഷ്ടയഃ ।

അഥൈ - [ ] 62

### **2.6.11.2 - Padam**

അങ്ഗിരഃ । തസ്തൈ ॥ നൃനം । അഭിദ്യവ ഇത്യഭി - ദ്യവേ ।  
 വാചാ । വിരുപേതി വി - രൂപ । നിത്യയാ । വൃഷ്ണേ ॥  
 ചോദസ്യ । സുഷ്ടുതിമിതി സു - സ്തുതിം । കം । ഉ । സ്വിത് ।  
 അസ്യ । സേനയാ । അഗ്നേഃ । അപാകചക്ഷസ  
 ഇത്യപാക - ചക്ഷസഃ । പണിം । ഗോഷു । സ്തരാമഹേ । മാ ।  
 നഃ । ദേവാനാം । വിശഃ । പ്രസ്താതീരിതി പ്ര-സ്താതീഃ । ഇവ ।  
 ഉസ്രാഃ । കൃശം । ന । ഹാസുഃ । അഷ്ഠിയാഃ । മാ । നഃ ।  
 സമസ്യ । ദൃഡ്യഃ । പരിഭേഷസ ഇതി പരി - ഭേഷസഃ ।  
 അഹ് ഹതിഃ । ഊർമിഃ । ന । നാവം । ഏതി । വധീത് । നമഃ ।  
 തേ । അഗ്നേ । ഓജസേ । ഗൃണന്തി । ദേവ । കൃഷ്ടയഃ ।  
 അഥൈ ॥ 62 (50)

### 2.6.11.3

-രമിത്രമർദയ | കുവിമ്സു നോ ഗവിഷ്ടയേഗേ  
 സംവേഷിഷോ രയിം | ഉരുകൃദുരു ണസ്കൃധി |  
 മാ നോ അസ്മിൻ മഹായനേ പരാ വർഗ്ഭാരഭൃദ്യമാ |  
 സംവർഗ്ഗ് സസ് രയിം ജയ |  
 അന്യമസ്മദ്ഭിയാ ഇയമഗേ സിഷക്തു ദുച്ഛൂനാ |  
 വർധാ നോ അമവച്ഛവഃ | യസ്യാജുഷന്നമസിനഃ  
 ശമീമദുർമഖസ്യവാ | തം ഘേദഗ്നിർവൃധാഽവതി |  
 പരസ്യാ അധി - [ ] 63

### 2.6.11.3 - Padam

അമിത്രം | അർദയ | കുവിത് | സിതി | നഃ | ഗവിഷ്ടയ ഇതി  
 ഗോ-ഇഷ്ടയേ | അഗേ | സംവേഷിഷ ഇതി സം-വേഷിഷഃ |  
 രയിം | ഉരുകൃദിത്യുരു - കൃത് | ഉരു | നഃ | കൃധി | മാ | നഃ |  
 അസ്മിൻ | മഹായന ഇതി മഹാ - യനേ | പരേതി | വർക് |  
 ഭാരഭൃദിതി ഭാര - ഭൃത് | യമാ | സംവർഗ്ഗമിതി  
 സം - വർഗ്ഗം | സമിതി | രയിം | ജയ | അന്യം | അസ്മത് |  
 ഭിന്ധൈ | ഇയം | അഗേ | സിഷക്തു | ദുച്ഛൂനാ | വർധ | നഃ |  
 അമവദിത്യമ - വത് | ശവഃ | യസ്യ | അജുഷത് | നമസിനഃ |  
 ശമീം | അദുർമഖസ്യേത്യദുഃ-മഖസ്യ | വാ | തം | ഘ | ഇത് |

അഗ്നിഃ | വൃ॒ധാ | അ॒വതി | പ॒ര॒സ്യാഃ | അ॒ധീ॒തി | 63 (50)

#### 2.6.11.4

സം॑വ॒തോ॒ഽവരാ॑ഽ അ॒ഭ്യാ ത॒ര | യ॒ത്രാ॒ഹമ॒സ്മി താ॑ഽ അ॒വ |  
വി॒ദ്മാ ഹി॑ തേ॒ പു॒രാ വ॒യമ॒ഗ്നേ പി॒തൃ॒ർയമാ॑വ॒സഃ |

അ॒ധാ തേ॒ സ്മൃ॒തമീ॒മഹേ॑ | യ॒ ഉ॒ഗ്ര ഇ॒വ ശ॒ര്യഹാ

തി॒ശ്ശശൃ॑ൺഗോ॒ ന വ॑ഽസ॒ഗഃ | അ॒ഗ്നേ പു॒രോ॑ രു॒രോജി॑മ |

സഖാ॑യഃ സം॑ വഃ സം॑ യ॒ഞ്ചമി॒ഷഽ സ്തോ॑മം ചാ॒ഗ്നയേ॑ |

വർഷി॑ഷ്ഠായ ക॒ഷിതീ॑നാമൃ॒ർജോ॑ ന॒പ്രേ സഹ॑സ॒തേ |

സഽ സ॒മിദ്യു॑വ॒സേ വൃ॒ഷ്ണ ( ) -ഗ്നേ॑ വി॒ശ്വാ॑ന്യ॒ർയ ആ॑ |

ഇ॒ന്ധ॒സ്തദേ॑ സ॒മിധു॑സേ॒ സ നോ॑ വ॒സ്മന്യാ॑ ഭ॒ര |

പ്ര॒ജാപ॑തേ॒ സ വേ॑ദ॒ സോമാ॑ പു॒ഷ്ണേ॒ മൗ ദേ॒വൗ | 64

#### 2.6.11.4 - Padam

സം॑വ॒ത ഇ॒തി സം - വ॑തഃ | അ॒വരാ॑ൻ | അ॒ഭി | ഏ॒തി | ത॒ര |

യ॒ത്ര | അ॒ഹം | അ॒സ്മി | താൻ | അ॒വ | വി॒ദ്മാ | ഹി॑ | തേ॒ |

പു॒രാ | വ॒യം | അ॒ഗ്നേ॑ | പി॒തൃഃ॑ | യ॒മാ | അ॒വ॒സഃ | അ॒ധ |

തേ॒ | സ്മൃ॒തം | ഇ॒മഹേ॑ | യഃ | ഉ॒ഗ്രഃ | ഇ॒വ | ശ॒ര്യഹേ॑തി

ശ॒ര്യ - ഹാ | തി॒ശ്ശശൃ॑ൺഗ ഇ॒തി തി॒ശ്ശ - ശൃ॑ൺഗഃ | ന |

വ॑ഽസ॒ഗഃ | അ॒ഗ്നേ॑ | പു॒രഃ | രു॒രോജി॑മ | സഖാ॑യഃ | സ॒മിതി॑ |

വഃ | സമൃ॑ഞ്ചം | ഇ॒ഷം | സ്തോ॑മം | ച | അ॒ഗ്നയേ॑ |  
 വർഷി॑ഷ്ടായ | ക്ഷി॒തീ॒നാം | ഊ॒ർജഃ | ന॒സ്രേ॑ | സഹ॑സ്വതേ |  
 സ॒ച്ഛമി॑തി സം - സം | ഇത് | യു॒വസേ॑ | വൃ॒ഷന് ( ) |  
 അ॒ഗ്നേ | വിശ്വാ॑നി | അ॒ര്യഃ | ആ | ഇ॒ധഃ | പ॒ദേ | സമി॑തി |  
 ഇ॒ധ്യസേ॑ | സഃ | നഃ | വ॒സൂനി॑ | ഏ॒തി | ഭ॒ര | പ്ര॒ജാപ॑ത ഇതി  
 പ്ര॒ജാ - പ॒തേ | സഃ | വേ॒ദ | സോ॑മാപൃ॒ഷണേ॑തി  
 സോ॑മാ - പൃ॒ഷണാ॑ | ഇ॒മൗ | ദേ॒വൗ | **64 (69) (യജ്ഞ -**  
**മ॒മൈ - രധീ॑ - വൃ॒ഷ - നേ॒കാ॒ന്ന വി॒ച്ഛതി॑ശ്ച ) (A11)**

### 2.6.12.1

ഉ॒ശ॒ന്ത॑സ്താ ഹ॒വാമ॑ഹ ഉ॒ശ॒ന്തഃ॑ സമി॑ധീമഹി |  
 ഉ॒ശ॒ന്നു॑ശത ആ വ॒ഹ പി॒ത്ജ്ഞ॑ൻ ഹ॒വിഷേ॑ അ॒ത്തവേ॑ |  
 താ॒ച്ഛ് സോ॑മ പ്ര॒ചികി॑തോ മ॒നീഷാ॑ താ॒ച്ഛ് രജി॑ഷ്ഠമനു  
 നേ॒ഷി പ॒ൻമാം | ത॒വ പ്ര॒ണീ॑തീ പി॒തരോ॑ ന ഇ॒ന്ദോ ദേ॒വേഷു॑  
 ര॒ത്ന ഭ॒ജന്ത॑ ധീ॒രാഃ | താ॒യാ ഹി॑ നഃ പി॒തരഃ॑ സോ॑മ പൂ॒ർവേ  
 ക॒ർമാ॑ണി ച॒ക്രഃ॑ പ॒വമാ॑ന ധീ॒രാഃ | വ॒ന്വന്ന॑വാ॒തഃ പ॒രിധീ॑ച്ഛ്  
 ര॒പോർ॑ണു വീ॒രേ॒ഭിര॑ശ്ശൈർമ॒ഘവാ॑ ഭ॒വാ - [ ] **65**

### 2.6.12.1 - Padam

ഉ॒ശ॒ന്തഃ॑ | താ॒ | ഹ॒വാമ॑ഹ | ഉ॒ശ॒ന്തഃ॑ | സമി॑തി | ഇ॒ധീമ॑ഹി |  
 ഉ॒ശ॒ന്ന് | ഉ॒ശ॒തഃ॑ | ഏ॒തി | വ॒ഹ | പി॒ത്ജ്ഞ॑ൻ | ഹ॒വിഷേ॑ |

അത്തവേ | താം | സോമ | പ്രചികിത ഇതി പ്ര - ചികിതഃ |  
 മനീഷാ | താം | രജീഷം | അനിതി | നേഷി | പന്മാം | തവ |  
 പ്രണീതീതി പ്ര - നീതീ | പിതരഃ | നഃ | ഇന്ദോ ഇതി |  
 ദേവേഷു | രത്നം | അഭജന്ത | ധീരാഃ | ത്വയാ | ഹി | നഃ |  
 പിതരഃ | സോമ | പൂർവേ | കർമാണി | ചക്രൂഃ | പവമാന |  
 ധീരാഃ | വന്വന് | അവാതഃ | പരിധീനിതി പരി - ധീൻ |  
 അപേതി | ഊർണ്ണു | വീരേഭിഃ | അശൈഃ |  
 മഘവേതി മഘ - വാ | ഭവ | **65 (50)**

### 2.6.12.2

നഃ | ത്വച്ഛ് സോമ പിതൃഭിഃ സംവിദാനോഽനു  
 ദ്യാവാപൃഥിവീ ആ തതന്മ | തസ്മൈ ത ഇന്ദോ ഹവിഷാ  
 വിധേമ വയഃ സ്യാമ പതയോ രയിണാം | അഗ്നിഷ്യാത്താഃ  
 പിതര ഏഹ ഗച്ഛത സദഃ സദഃ സദത സുപ്രണീതയഃ |  
 അത്താ ഹവീഷ്വി പ്രയതാനി ബർഹിഷ്യമാ രയിഷ്ഠ് സർവ  
 വീരം ദധാതന | ബർഹിഷദഃ പിതര ഊത്യർവാഗിമാ  
 വോ ഹവ്യാ ചകൃമാ ജുഷധാം |  
 ത ആ ഗതാഽവസാ ശം തമേനാമാസ്മഭ്യച്ഛ് - [ ] **66**

### 2.6.12.2 - Padam

നഃ | ത്വം | സോമ | പിതൃഭിരിതി പിതൃ - ഭിഃ | സംവിദാന  
 ഇതി സം - വിദാനഃ | അനിതി | ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി  
 ദ്യാവാ - പൃഥിവീ | ഏതി | തതസ്ഥ | തസ്മൈ | തേ |  
 ഇന്ദോ ഇതി | ഹവിഷാ | വിധേമ | വയം | സ്യാമ | പതയഃ |  
 രയിണാം | അഗ്നിഷ്യാത്താ ഇത്യഗ്നി- സ്വാത്താഃ | പിതരഃ |  
 ഏതി | ഇഹ | ഗച്ഛത | സദഃ സദ ഇതി സദഃ-സദഃ | സദത |  
 സുപ്രണീതയ ഇതി സു - പ്രണീതയഃ | അത്ത |  
 ഹവീഷി | പ്രയതാനീതി പ്ര - യതാനി | ബർഹിഷി |  
 അഥ | രയിം | സർവവീരമിതി സർവ - വീരം | ദധാതന |  
 ബർഹിഷദ ഇതി ബർഹി - സദഃ | പിതരഃ | ഊതീ |  
 അർവാക് | ഇമാ | വഃ | ഹവ്യാ | ചക്രമാ | ജുഷധാം | തേ |  
 ഏതി | ഗത | അവസാ | ശംതമേനേതി ശം - തമേന | അഥ |  
 അസ്മദ്യമിത്യസ്മ - ഭ്യം | **66 (50)**

### 2.6.12.3

ശം യോരരപോ ദധാത | ആഹം പിതൃജൻമ് സുവിദത്രാച്  
 അവിമ്സി നപാതം ച വിക്രമണം ച വിഷ്ണോഃ | ബർഹിഷദോ  
 യേ സ്വധയാ സുതസ്യ ദജന്ത പിതൃസ്ത ഇഹാസ് ഗമിഷ്യാഃ |  
 ഉപഹൂതാഃ പിതരഃ സോമ്യാസോ ബർഹിഷ്യേഷു നിധിഷു

പ്രിയേഷു | ത ആ ഗമന്തു ത ഇഹ ശ്രൂവന്തധി ബ്രൂവന്തു തേ  
അവന്തസ്താൻ | ഉദീരതാമവര ഉത് പരാസ ഉന്മധ്യമാഃ പിതരഃ  
സോമ്യാസഃ | അസ്മം - [ ] 67

### 2.6.12.3 - Padam

ശം | യോഃ | അരപഃ | ദധാത | ഏതി | അഹം | പിതജ്ഞൻ |  
സുവിദത്രാനിതി സു - വിദത്രാൻ | അവിമ്സി | നപാതം |  
ച | വിക്രമണിതി വി - ക്രമണം | ച | വിഷ്ണോഃ |  
ബർഹിഷദ ഇതി ബർഹി - സദഃ | യേ | സ്വധയേതി  
സ്വ - ധയാ | സുതസ്യ | ഭജന്ത | പിതാഃ | തേ | ഇഹ |  
ആഗമിഷ്ടാ ഇത്യാ - ഗമിഷ്ടാഃ | ഉപഹൂതാ ഇത്യുപ-ഹൂതാഃ |  
പിതരഃ | സോമ്യാസഃ | ബർഹിഷ്യേഷു | നിധിഷിതി  
നി - ധിഷു | പ്രിയേഷു | തേ | ഏതി | ഗമന്തു | തേ | ഇഹ |  
ശ്രൂവന്തു | അധീതി | ബ്രൂവന്തു | തേ | അവന്തു | അസ്താൻ |  
ഉദിതി | ഇരതാം | അവരേ | ഉദിതി | പരാസഃ | ഉദിതി |  
മധ്യമാഃ | പിതരഃ | സോമ്യാസഃ | അസ്മം | 67 (50)

### 2.6.12.4

യേ ഞ്ഞുരവൃകാ ഋതജ്ഞാസ്മേ നോഽവന്തു പിതരോ  
ഹവേഷു | ഇദം പിതൃഭ്യോ നമോ അസ്ത്വദ്യ യേ പൂർവാസോ യ  
ഉപരാസ ഞ്ഞുഃ | യേ പാർഥിവേ രജസ്യ നിഷത്താ യേ



വാ॑ നൂ॒നം॑ സു॒വൃജ॑നാ॒സു വി॒ക്ഷു॑ । അ॒ധാ യ॒ഥാ നഃ॑ പി॒തരഃ॑  
 പരാ॑സഃ പ്ര॒താസോ॑ അ॒ഗ്ന ജ്വ॑തമാശു॒ഷാണാഃ॑ ।  
 ശുചീ॑ദ്യൻ ദീ॒ധി॒തിമു॑ക്ഥശാ॒സഃ ക്ഷാ॒മാ ഭി॒ന്ദന്തോ॑  
 അരു॑ണീരപ॒ വ്ര॒ൻ । യദഗേ॑ - [ ] 68

#### 2.6.12.4 - Padam

യേ॑ । ഇ॒ഃ യുഃ॑ । അ॒വൃ॒കാഃ । ജ്വ॑തജ്ഞാ ഇ॒ത്യു॒ത - ജ്ഞാഃ॑ ।  
 തേ॑ । നഃ॑ । അ॒വന്തു॑ । പി॒തരഃ॑ । ഹവേ॑ഷു । ഇ॒ദം । പി॒തൃഭ്യ॑  
 ഇ॒തി പി॒തൃ - ഭ്യഃ॑ । നമഃ॑ । അ॒സ്തൂ । അ॒ഭ്യ । യേ॑ । പൂർ॒വാ॒സഃ ।  
 യേ॑ । ഉ॒പരാ॑സഃ । ഇ॒ഃ യുഃ॑ । യേ॑ । പാർ॒ത്ഥി॒വേ । രജ॑സി ।  
 ഏ॒തി । നി॒ഷ്ത്താ॑ ഇ॒തി നി - സ॒ത്താഃ॑ । യേ॑ । വാ॑ । നൂ॒നം ।  
 സു॒വൃജ॑നാ॒സി॒തി സു - വൃ॒ജനാ॑സു । വി॒ക്ഷു॑ । അ॒ധ ।  
 യ॒ഥാ । നഃ॑ । പി॒തരഃ॑ । പരാ॑സഃ । പ്ര॒താസഃ॑ । അ॒ഗ്നേ । ജ്വ॑തം ।  
 ആശു॑ഷാണാഃ । ശുചീ॑ । ഇത് । അ॒യൻ । ദീ॒ധി॒തിം ।  
 ഉ॒ക്ഥശാ॑സ ഇ॒ത്യു॒ക്ഥ - ശാ॒സഃ । ക്ഷാ॒മ । ഭി॒ന്ദന്തഃ॑ ।  
 അരു॑ണീഃ । അ॒പേ॒തി । വ്ര॒ൻ । യത് । അ॒ഗ്നേ । 68 (50)

#### 2.6.12.5

ക॒വ്യവാ॑ഹന പി॒ത്ജൻ യ॒ക്ഷ്യു॑താവ്യ॒ധഃ ।  
 പ്ര॒ച ഹ॒വ്യാനി॑ വ॒ക്ഷ്യ॒സി ദേ॒വേഭ്യ॑ശ്ച പി॒തൃഭ്യ॑ ആ ।  
 ത്വമ॑ഗ്ന ഇ॒ഃ ധി॒തോ ജാ॑തവേദോ॒ഽവാ॒ധ്വവ്യാനി॑ സു॒രഭീ॑ണി

കൃ॒താ॑ । പ്രാ॒ദാഃ॑ പി॒തൃ॒ഭ്യഃ॑ സ്വ॒ധയാ॑ തേ അ॒ക്ഷ॒ന്നദ്ധി॑ താ॒ം ദേ॒വ  
പ്ര॒യ॒താ॑ ഹ॒വീഴ്ഷി॑ । മാ॒ത॒ലീ॑ ക॒വൈ॒ർയമോ॑ അ॒ങ്ഗി॑രോ॒ഭിർ  
ബൃ॒ഹ॒സ്പതി॑ർ ജ॒ക്വ॒ഭിർ വാ॒വൃ॒ധാ॒നഃ॑ ।

യാഽശ്ച॑ ദേ॒വാ വാ॒വൃ॒ധുര്യേ॑ ച ദേ॒വാൻമ॑ സ്വാ॒ഹാഽന്യേ॑  
സ്വ॒ധയാ॑ഽന്യേ॑ മ॒ദന്തി॑ । 69

#### 2.6.12.5 - Padam

ക॒വ്യ॒വാ॒ഹ॒നേതി॑ ക॒വ്യ - വാ॒ഹ॒ന । പി॒ത്ജ്ഞ॑ । യ॒ക്ഷി॑ ।  
ജ॒താ॒വൃ॒ധ ഇ॒ത്യു॒ത - വൃ॒ധഃ । പ്രേ॒തി । ച । ഹ॒വ്യാനി॑ ।  
വ॒ക്ഷ്യ॑സി । ദേ॒വേ॒ഭ്യഃ । ച । പി॒തൃ॒ഭ്യ ഇ॒തി പി॒തൃ - ഭ്യഃ॑ । ആ ।  
താ॒ം । അ॒ഗ്നേ॑ । ഇ॒ഹ॒ധി॒തഃ । ജാ॒ത॒വേദ॑ ഇ॒തി ജാ॒ത - വേദഃ॑ ।  
അ॒വാച്ഛ॑ । ഹ॒വ്യാനി॑ । സൂ॒രഭീ॑ണി । കൃ॒താ॑ । പ്രേ॒തി । അ॒ദാഃ॑ ।  
പി॒തൃ॒ഭ്യ ഇ॒തി പി॒തൃ - ഭ്യഃ॑ । സ്വ॒ധയേ॑തി സ്വ - ധയാ॑ । തേ ।  
അ॒ക്ഷ॒ന്ന് । അ॒ദ്ധി॑ । താ॒ം । ദേ॒വ । പ്ര॒യ॒തേതി॑ പ്ര - യ॒താ॑ ।  
ഹ॒വീഴ്ഷി॑ । മാ॒ത॒ലീ॑ । ക॒വൈ॒ഃ । യ॒മഃ ।  
അ॒ങ്ഗി॑രോ॒ഭിരി॒ത്യങ്ഗി॑രഃ - ഭിഃ॑ । ബൃ॒ഹ॒സ്പതിഃ॑ ।  
ജ॒ക്വ॒ഭിരി॒ത്യു॒ക്വ - ഭിഃ॑ । വാ॒വൃ॒ധാ॒നഃ । യാൻ । ച । ദേ॒വാഃ ।  
വാ॒വൃ॒ധുഃ । യേ । ച । ദേ॒വാൻ । സ്വാ॒ഹാ॑ । അ॒ന്യേ॑ ।  
സ്വ॒ധയേ॑തി സ്വ - ധയാ॑ । അ॒ന്യേ॑ । മ॒ദന്തി॑ । 69 (50)

### 2.6.12.6

ഇ॒മം യ॑മ പ്ര॒സ്ത॒രമാ॑ഹി സീ॒ദാ॑ങ്ഗീരോ॒ഭിഃ പി॒തൃ॒ഭിഃ  
 സം॑വി॒ദാനഃ॑ । ആ॒ത്മാ മ॒ന്ത്രാഃ ക॒വിശ॑സ്താ വ॒ഹന്തേ॑നാ രാ॒ജൻ  
 ഹ॒വിഷാ॑ മാ॒ദയ॑സ്വ । അ॒ങ്ഗീരോ॒ഭിരാ ഗ॑ഹി യ॒ജ്ഞിയേ॑ഭി॒ര്യമ॑  
 വൈരു॒പൈരി॑ഹ മാ॒ദയ॑സ്വ । വി॒വസ്വ॑ന്തച്ഛു॒ഹുവേ॑ യഃ പി॒താ  
 തേ॒സ്മിൻ യ॒ജ്ഞേ ബ॑ർഹി॒ഷ്ടാ നി॑ഷ॒ദ്യ । അ॒ങ്ഗീര॑സോ നഃ  
 പി॒തരോ॑ ന॒വഗാ॑ അ॒മർവാ॑ണോ ഭൃ॒ഗവഃ॑ സോ॒മ്യാസഃ॑ । തേ॒ഷാം  
 വ॒യച്ഛു॑ സു॒മതൗ॑ യ॒ജ്ഞിയാ॑നാമ॒പി ഭ॒ദ്രേ സം॑മ॒നസേ॑ ( )  
 സ്യാമ॑ । 70

### 2.6.12.6 - Padam

ഇ॒മം । യ॑മ । പ്ര॒സ്ത॒രമി॑തി പ്ര - സ്ത॒രം । ഏ॒തി । ഹി॑ । സീ॒ദ ।  
 അ॒ങ്ഗീരോ॒ഭിരി॑ത്യ॒ങ്ഗീരഃ॑ - ഭിഃ । പി॒തൃ॒ഭിരി॑തി പി॒തൃ - ഭിഃ ।  
 സം॑വി॒ദാന॑ ഇ॒തി സം - വി॒ദാനഃ॑ । ഏ॒തി । ത്വാ॑ । മ॒ന്ത്രാഃ ।  
 ക॒വിശ॑സ്താ ഇ॒തി ക॒വി-ശ॑സ്താഃ । വ॒ഹന്തേ॑ । ഏ॒നാ । രാ॒ജൻ ।  
 ഹ॒വിഷാ॑ । മാ॒ദയ॑സ്വ । അ॒ങ്ഗീരോ॒ഭിരി॑ത്യ॒ങ്ഗീരഃ॑ - ഭിഃ ।  
 ഏ॒തി । ഗ॑ഹി । യ॒ജ്ഞിയേ॑ഭിഃ । യ॑മ । വൈരു॒പൈഃ । ഇ॒ഹ ।  
 മാ॒ദയ॑സ്വ । വി॒വസ്വ॑ന്തം । ഹു॒വേ । യഃ । പി॒താ । തേ॑ ।  
 അ॒സ്മിൻ॑ । യ॒ജ്ഞേ॑ । ബ॑ർഹി॒ഷി । ഏ॒തി । നി॑ഷ॒ദ്യേതി॑

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

നി - സദ്യ | അങ്ഗീരസഃ | നഃ | പിതരഃ | നവഗാഃ |  
അമർവാണഃ | ഭൃഗവഃ | സോമ്യാസഃ | തേഷാം | വയം |  
സുമതാവിതി സു - മതൗ | യജ്ഞിയാനാം | അപീതി |  
ഭദ്രേ | സൗമനസേ ( ) | സ്യാമ | **70 (51)** (ഭവാ - സ്മൃഭ്യ -  
മസ്യം - യദഗേ - മദന്തി - സൗമനസ - ഏകം ച ) (A12)

**Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-**

(സമീയ - ശ്വക്ഷുഷീ - പ്രജാപതിരാജ്യം - ദേവസ്യ സ്ത്വം  
- ബ്രഹ്മവാദിനോ ദഭി - രഗേസ്രുതോ - മനുഃ പൃഥിവ്യാഃ -  
പശവോ - ഗനീധേ - ദേവാ വൈ യജ്ഞസ്യ - യുക്ഷോ  
- ശന്തസ്തോ - ദാദശ )

**Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-**

(സമീധോ- യാജ്യാ-തസ്താനദാഗൃഹി തമനി-ത്യാഹ  
പ്രജാ വാ - ആഹേത്യാഹ - യുക്ഷോ ഹി - സ്വപ്തിഃ )

**First and Last Padam of Sixth Prasnam of Kandam 2 :-**

(സമീധഃ - സൗമനസേ സ്യാമ )

**Kanda Korvai with starting Padams of Six Prasnas of Kandam 2 :-**

(വായവ്യം - പ്രജാപതി - രാദിത്യേഭ്യോ - ദേവാ -

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

വിശ്വരൂപഃ - സമീധഃ - ഷട് )

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം പദ പാഠേ

ദ്വിതീയകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

॥ ഇതി ദ്വിതീയം കാന്ധം ॥

#### Details of Panchati and Padam for Kandam 2 – Prasanam 6 – TS 2.6

|             | Panchati | Padams |
|-------------|----------|--------|
| Anuvakam 1  | 7        | 335    |
| Anuvakam 2  | 6        | 302    |
| Anuvakam 3  | 6        | 282    |
| Anuvakam 4  | 4        | 183    |
| Anuvakam 5  | 6        | 317    |
| Anuvakam 6  | 6        | 287    |
| Anuvakam 7  | 6        | 284    |
| Anuvakam 8  | 7        | 344    |
| Anuvakam 9  | 8        | 396    |
| Anuvakam 10 | 4        | 183    |
| Anuvakam 11 | 4        | 219    |
| Anuvakam 12 | 6        | 301    |
| Total →     | 70       | 3433   |

**Notes:**

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site [www.vedavms.in](http://www.vedavms.in)